

VZW nucleo

werking 2010-2011

	INLEIDING	4			
I	VISIE	6			
1	MISSION STATEMENT	7			
2	DOELSTELLINGEN	7			
2.1	Broedplaats: Werkrimte voor kunstenaars	7	2.4	Middelen Convenant Stad Gent	12
2.2	Springplank: Artistiek netwerk	7	2.5	Investeringssubsidie Stad Gent	12
2.3	Werkplaats: Productiefaciliteiten	7	2.6	Projectsubsidie Stad Gent	12
2.4	Maatschappelijke inbedding	7	2.7	Middelen Vlaamse Gemeenschap	13
2.5	Kenniscentrum en laboratorium	7	2.8	Middelen Europese Gemeenschap	13
3	DOELGROEP	8	3	PATRIMONIUM IN BEHEER	13
3.1	Afbakening doelgroep	8	3.1	Begga Convent	13
3.2	Nood aan werkrimte	8	3.2	Infirmierie	13
			3.3	Convent Huyshove	13
			3.4	Blok E Leopoldskazerne	14
			3.5	Nijverheidsschool Lindenlei	14
			3.6	Hospitaalstraat	14
			3.7	Sophie Van Akenstraat	14
			4	TOEWIJZINGSBELEID	14
			4.1	Inschrijving	14
			4.2	Wachlijst	15
			4.3	Toewijzing	15
			4.4	Doorstroming	15
II	WERKING	10	5	SAMENWERKINGSVERBANDEN	16
1	ORGANISATIESTRUCTUUR	11	5.1	Het OTC van het OCMW Gent	16
1.1	Organisatievorm en bestuur	11	5.2	Vzw Repetitieruimtes / Democracy	16
1.2	Tewerkstelling en professionalisering	11	5.3	Gustaaf Callierschool	17
2	FINANCIERING	12	5.4	S.M.A.K. en Dienst Kunsten Stad Gent	17
2.1	Eigen inkomsten	12	5.5	Kunst In Huis	17
2.2	Werkingsmiddelen Stad Gent	12	5.6	SMartBe	18
2.3	Middelen werking en tewerkstelling Prov. Oost-Vlaanderen	12	5.7	Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent	18
			5.8	SWAP, Arts. Residencies. Exchange.	18
			5.9	Nijverheidsschool Lindenlei	19
			5.10	Dienst Vastgoedbeheer Stad Gent en Stadsontwikkelingsbedrijf	19

III	VERSLAG 2010 en ACTIEPUNTEN 2011	20		
1	BROEDPLAATS: WERKRUIMTE VOOR KUNSTENAARS	21		
1.1	Bemiddeling gebouwen	21		
1.2	Renovatie en onderhoud	23		
1.3	Toewijzing en verhuur ateliers 2010	23		
	A. Begga Convent	24		
	B. Infirmierie	24		
	C. Gustaaf Callierschool	24		
	D. Blok E van de Leopoldskazerne	24		
	E. Huis Hundelgemsesteenweg	24		
	F. Huis Moriaanstraat	24		
	G. Huis Vervaenestraat	24		
	H. Studio Langestraat	24		
	I. Convent Huyshove	24		
	J. Huis Hospitaalstraat	24		
	K. Nijverheidsschool Lindenlei	24		
1.4	Samenwerking (aanbod residentieateliers)	24		
	A. Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent	24		
	B. SWAP, Arts. Residencies. Exchange.	25		
1.5	Atelier 2020	25		
2	SPRINGPLANK: ARTISTIEK NETWERK	25		
2.1	Informatieverstrekking	25		
2.2	Website	26		
2.3	Tentoonstellingsmogelijkheden	26		
2.5	Ontmoetingsactiviteiten	26		
	A. Open Ateliers	26		
	Voorstelling	26		
	Uitwerking	28		
	Pers en communicatie	29		
	Financiën	29		
	B. NUCLEO puur NUCLEO	29		
	C. Atelierbezoeken	30		
2.6	Lindenlei als springplank voor experiment en underground	30		
3	WERKPLAATS: PRODUCTIEFACILITEITEN	31		
3.1	Inventarisatie	31		
3.2	Ontsluiting	31		
4	MAATSCHAPPELIJKE INBEDDING	32		
4.1	Algemeen	32		
4.2	Gustaaf Callierschool	32		
	A. De wijk Bernadette	32		
	B. Cultureel BuurThuis Bernadette	33		
4.3	Problematiek	33		
4.4	Project Moscou-Bernadette	34		
	A. Over Moscou-Bernadette (2005-2010)	34		
	B. Activiteitenverslag 2010	35		
5	KENNISCENTRUM EN LABORATORIUM	36		
5.1	Visie op atelierbeleid	37		
5.2	Advies	37		
5.3	Onderzoek	37		
IV	SAMENVATTING en CONCLUSIE	38		
	BIJLAGEN	42		

VZW **nucleo** **inleiding**

De stad Gent oefent een grote aantrekkingskracht uit op hedendaagse kunstenaars. Ze trekken naar de stad voor een kunstopleiding, om er – zoals vaak gebeurt – uiteindelijk te blijven wonen en werken. De aanwezigheid van andere kunstenaars, de mogelijkheid tot creatieve interactie, de ontmoetingen tussen verschillende culturen en attitudes, kortom de constante wisselwerking van ideeën, prikkelt de verbeelding. In Gent resulteert dit in een niet aflatende cultuurproductie die vaak van een hoge kwaliteit is.

In tegenstelling tot de ons omringende landen was er in Vlaanderen tot enkele jaren geleden geen sprake van een degelijk atelierbeleid. Veel kunstenaars ondervinden echter problemen bij het zoeken naar een degelijke werkruimte. De financiële positie van de kunstenaar is in de regel fragiel: zijn inkomen is niet alleen laag, maar ook discontinu. Daarenboven vormt het huren van een woning én een werkruimte een zware financiële belasting. Daarom werken veel kunstenaars noodgedwongen thuis. Dit creëert vaak een allerminst veilige situatie, als er bijvoorbeeld met gevaarlijke producten gewerkt wordt, en zeker als er ook kleine kinderen wonen.

NUCLEO tracht een stukje van deze lacune in te vullen door het creëren en aanbieden van betaalbare en kwaliteitsvolle ateliers aan zowel debuterende als erkende kunstenaars uit uiteenlopende disciplines. Dat is geen overbodige luxe, want de nood aan degelijke ateliers voorzien van water, elektriciteit, verwarming en sanitair is groot: NUCLEO ontvangt wekelijks aanvragen.

De recent geanalyseerde cijfers over de nood aan werkruimte bij beeldende kunstenaars (zie I punt 3.2) liggen in de lijn van eerder gevoerde onderzoeken en geven een wetenschappelijk onderbouw aan de werking van NUCLEO. Ze zijn te interpreteren als een sterk pleidooi voor een atelierbeleid dat streeft naar goedkope en kwaliteitsvolle werkruimten voor beeldende kunstenaars.

NUCLEO verdiept haar atelierwerking met een aantal andere aspecten die verband houden met de specifieke facilitaire vraagstukken van kunstenaars. Sinds 2008 hebben we aandacht voor het netwerk van onze kunstenaars, voor de

nood aan productiefaciliteiten, de maatschappelijke inbedding van de ateliers en het delen van onze expertise als kenniscentrum en laboratorium.

In 2011 komt daar de ambitie bij om een internationaal uitwisselingsproject op te zetten, naast de verdere renovatie en ingebruikname van de Lindenlei en een pand in het Elisabethbegijnhof.

Maar we willen nog verder naar de toekomst kijken en onze visie blijven ontwikkelen. Daarom organiseerden we recent een brainstormsessie met het NUCLEO-bestuur. Deze dag leverde enkele concrete ideeën en suggesties op. Er werden nagedacht over volgende thema's en tendensen: creatieve industrie & netwerkeconomie; disciplines vervagen & iedereen is kunstenaar, overheidssteun daalt & gebouwen privatiseren; internationalisering versus lokale koestering; ecologie & mobiliteit en NUCLEO Unlimited.

Door dit beleidsplan heen worden al enkele ideeën weergegeven die NUCLEO in 2011 verder zal onderzoeken en aftoetsen. Volgende items komen o.a. bod: de Lindenlei als springplank voor experiment en underground (zie III punt 2.6), de vraag naar projectateliers en gedeelde werkruimtes (zie III punt 1.5) en aandacht voor duurzaamheid in de gebouwen van NUCLEO.

Verder omvat dit plan van aanpak de verslaggeving van de werking in 2010 en de concrete aandachtspunten voor de werking in 2011. De highlights zitten vervat in de conclusie op pagina 33.

1 MISSION STATEMENT

NUCLEO vzw ontwikkelt kwaliteitsvolle en betaalbare ateliers in Gent en omgeving voor kunstenaars uit verschillende kunstdisciplines.

NUCLEO vzw verruimt en verdiept haar atelierwerking door de bijzondere aandacht voor de sociale omgeving, een doorgedreven artistieke vernetwerking en de nood aan productiefaciliteiten.

NUCLEO vzw ontwikkelt een visie op atelierbeheer en -beleid in Vlaanderen en fungeert aldus als kenniscentrum voor andere organisaties en lokale overheden die ateliers willen ontwikkelen en beheren.

2 DOELSTELLINGEN

2.1 *Broedplaats: Werkruimte voor kunstenaars*

NUCLEO vzw ontwikkelt en beheert kwaliteitsvolle en betaalbare werkruimtes in Gent en omgeving. Vanuit een procesgerichte visie biedt NUCLEO kunstenaars de vrijheid om hier zonder prestatiedruk te kunnen creëren. Pas afgestudeerde kunstenaars worden zo aangespoord om na hun studies in Gent te blijven wonen en werken.

De Stad Gent is dan ook een belangrijke partner in het vormgeven van het atelierbeleid en het zoeken naar geschikte panden voor een al dan niet tijdelijke herbestemming als atelierruimtes.

2.2 *Springplank: Artistiek netwerk*

NUCLEO vzw engageert zich voor een stimulerende werkomgeving voor haar kunstenaars. Ze worden de kans geboden om met het bredere kunstenveld in contact te komen.

NUCLEO vzw organiseert daartoe Open Ateliers, tentoonstellingen, promoot de kunstenaars in residentie via haar website en nodigt occasioneel curatoren en conservators uit voor een atelierbezoek.

2.3 *Werkplaats: Productiefaciliteiten*

Kunstenaars hebben niet enkel behoefte aan een werkruimte, maar ook aan de nodige productiefaciliteiten, gaande van een zeefdrukkers tot een keramiekoven. NUCLEO vzw wil, in samenwerking met de Stad Gent, onderzoeken hoe binnen het Gentse kunstenveld tegemoet gekomen kan worden aan deze nood.

2.4 *Maatschappelijke inbedding*

NUCLEO vzw voert een atelierbeleid met aandacht voor de sociale omgeving van haar ateliers. De ateliers liggen immers doorgaans ingebed in een stedelijke context.

NUCLEO vzw stimuleert niet enkel het contact tussen de kunstenaars onderling, maar indien opportuun ook met de buurt waar de ateliers zich bevinden. Dit gebeurt via uiteenlopende evenementen en deelname aan sociaalartistieke projecten.

2.5 *Kenniscentrum en laboratorium*

NUCLEO vzw bevraagt permanent de eigen werking en het gevoerde atelierbeleid. De vereniging breidt immers voortdurend haar expertise uit.

Via haar netwerken op Vlaams en internationaal niveau informeert NUCLEO zich bovendien over nieuwe ontwikkelingen inzake atelierbeleid en -beheer.

Tenslotte wil NUCLEO vzw vanuit haar kennis en expertise andere organisaties adviseren, een doordachte visie op atelierwerking ontwikkelen en een actieve rol spelen in het Vlaamse atelierbeleid.

3 DOELGROEP

3.1 Afbakening doelgroep

De doelgroep van NUCLEO vzw bestaat uit professionele kunstenaars. Een professionele kunstenaar wordt gedefinieerd als een persoon die de intentie heeft om zijn/haar kunstactiviteiten beroepsmatig uit te oefenen, om m.a.w. een artistieke carrière uit te bouwen en indien mogelijk van deze activiteiten te leven.

NUCLEO vzw wenst in het bijzonder ook aandacht te schenken aan beginnende en pas afgestudeerde kunstenaars. Daarbij dient verduidelijkt te worden dat een beginnende kunstenaar niet noodzakelijk een jonge kunstenaar is. Ook kunstenaars van een gevorderde leeftijd kunnen een periode kennen waarin zij geen artistieke activiteiten uitoefenen. Wanneer een dergelijke kunstenaar besluit om het kunstenaarschap opnieuw op te nemen, kan hij/zij ook beschouwd worden als een beginnende kunstenaar. Daarnaast is de vraag naar werkruimte bij recent afgestudeerde kunstenaars het grootst, aangezien zij na hun opleiding hun vertrouwde atelier in de school of de academie verliezen. Bovendien is hun financiële positie aan het begin van hun artistieke loopbaan bijzonder fragiel.

Het is voor de synergie en voorbeeldfunctie echter van belang dat in een pand ook meer ervaren en commercieel succesvollere kunstenaars zijn opgenomen. Deze mogen dus niet worden uitgesloten, hoewel zij in mindere mate vertegenwoordigd zullen zijn dan bovengenoemde groepen.

Andere disciplines kunnen eveneens bediend worden indien een pand of site specifieke infrastructurele kenmerken heeft die zich hiertoe lenen. Momenteel zijn naast beeldende kunst de disciplines film en literatuur vertegenwoordigd. Er wordt op toegezien dat kunstenaars die andere disciplines dan beeldende kunst uitoefenen, geen overlast betekenen voor de residerende kunstenaars.

Creatieve ondernemers kunnen enkel in de ateliers van NUCLEO worden gehuisvest indien zij vanuit een artistieke achtergrond werken en hun werk dus niet zuiver commercieel gericht is. Wanneer een site voldoende ruimte biedt, wordt bekeken of het interessant is om met partners samen te werken, mits deze raakpunten hebben met de eigen werking, zoals bijvoorbeeld De Punt voor creatieve ondernemers of Vooruit voor podiumkunsten. In dit geval zullen we de creatieve ondernemers / podiumkunstenaars niet zelf huisvesten maar ze onderbrengen bij de partnerorganisatie.

Culturele organisaties kunnen eveneens een beroep doen op NUCLEO vzw. Organisaties met hoofdzakelijk commerciële doelstellingen komen niet in aanmerking voor een ruimte.

Om haar ateliers op een transparante en objectieve manier toe te wijzen, ontwikkelde NUCLEO een toewijzingsbeleid dat wordt gevoerd door een onafhankelijke Toewijzingscommissie (zie II punt 4).

3.2 Nood aan werkruimte

Sinds september 2004 verzamelt NUCLEO cijfermateriaal via een enquête op haar website. Verder werd in 2006 een gemeenschappelijke bevraging gelanceerd door NICC, Precare en NUCLEO.

Deze resultaten worden in onderstaande tekst vergeleken met een analyse van recente data (2007-2010) uit de enquête op de website van NUCLEO. Zo vormen we ons een up-to-date beeld van de nood aan werkruimte bij beeldende kunstenaars in Gent en Oost-Vlaanderen.

In de periode van 2007 tot 2010 vulden 433 kunstenaars de vragenlijst in op de website van NUCLEO. Daarvan wonen 295 respondenten in Gent en 53 elders in Oost-Vlaanderen. Het zwaartepunt van de kunstenaarspopulatie in Oost-Vlaanderen ligt duidelijk in Gent.

De voornaamste leeftijdscategorie die op zoek is naar een atelier blijft ongewijzigd: 25 tot 35-jarigen vormen de grootste groep, op de tweede plaats komen kunstenaars die jonger zijn dan 25. Dit bevestigt het vermoeden dat veel pas afgestudeerde kunstenaars in Gent willen blijven om er hun artistieke carrière verder uit te bouwen.

Schilderen (27,5 %), fotografie (11,5 %) en tekenen (11 %) vormen de top drie van beoefende disciplines. Daarop volgen film, video en animatie en installatiekunst. Beeldhouwen is gedaald naar de 5de plaats: nog 6% beoefent deze discipline.

12 % van de respondenten verklaart te kunnen leven van zijn/haar artistieke activiteiten. Dit betekent tegenover de periode 2004-2006 weliswaar een verdubbeling, maar het leeuwendeel van de kunstenaars kan nog steeds niet voldoende inkomsten halen uit eigen artistiek werk. Dit cijfer bevestigt de nood aan goedkope werkruimtes. De meeste kunstenaars halen een deel van hun inkomsten dan ook uit nevenactiviteiten, zoals een job in het onderwijs. Het verklaart meteen waarom het aantal uren die per week besteed worden aan de artistieke activiteiten in veel gevallen (slechts) tussen 20 en 30 ligt.

3 kwart van de kunstenaars werkt thuis, waarvan de meeste dit noodgedwongen doen wegens financiële beperkingen. Slechts 25 kunstenaars ervaren thuis werken als comfortabel. Opvallend is dat meer dan de helft in een ruimte werkt die kleiner is dan 20 m² en die vaak nog andere functies heeft. De situatie tegenover de periode 2004-2006 blijft in dit opzicht ongewijzigd: voor velen is het huren van een atelier via de vastgoedmarkt onhaalbaar.

Maar liefst 92 % van de respondenten geeft aan op zoek te zijn naar een andere werkruimte. De eisen voor een atelier blijven ongewijzigd en realistisch: een oppervlakte tussen de 20 en 60 m² volstaat meestal. Naast de basisvoorzieningen elektriciteit, water, verwarming en gedeeld sanitair verlangt men vaak ook daglicht en ventilatie en in mindere mate gas, drijfkracht en andere faciliteiten.

De belangrijkste criteria om een werkruimte al dan niet te betrekken blijven eveneens ongewijzigd: betaalbaarheid (met stip op 1!), grootte en bereikbaarheid. Het leeuwendeel van de respondenten kan niet meer dan 200 € betalen.

Tenslotte is de interesse in een ingebruikname van een ruimte in een multidisciplinair gebouw erg groot (92 %) en is 82 % te vinden voor artists-in-residence projecten. 64 % is voorstander van gedeeld gebruik van een ruimte, waarbij gedeelde huur en wederzijdse inspiratie op kop staan als belangrijkste voordelen. 81,5 % wil ook een tijdelijke ruimte betrekken indien een permanente werkruimte niet voorhanden is.

Maar liefs 90 % wenst een beroep te doen op een atelierorganisatie als NUCLEO.

Deze resultaten liggen in de lijn van eerder gevoerde onderzoeken en geven een wetenschappelijke onderbouw aan de werking van NUCLEO. Ze zijn te interpreteren als een sterk pleidooi voor een atelierbeleid dat streeft naar goedkope en kwaliteitsvolle werkruimten voor beeldende kunstenaars.

VIEW

1 ORGANISATIESTRUCTUUR

1.1 *Organisatievorm en bestuur*

NUCLEO vzw is opgericht onder de klassieke structuur van de rechtsvorm 'vereniging zonder winstoogmerk'.

Sinds 2009 zetelen Guy Châtel (architect), Wouter Cox (beeldend kunstenaar en voormalig NUCLEO-resident), Mieke Dewulf (zakelijk leider Artcinema OFFoff), Sam Eggermont (zakelijk leider BAM), Dieter Honoré (jurist), Bruno Matthys (gemeenteraadslid en lid commissie cultuur), Mieke Mels (freelance curator), Marc Vanborm (zakelijk leider Ceremonia), Thibaut Verhoeven (curator S.M.A.K.), Wouter Vermeylen (gebouwbeheerder Vooruit) en Greet Vlegels (coördinator Studio Start) in de Raad van Bestuur. Sam Eggermont werd benoemd tot voorzitter en Dieter Honoré tot penningmeester.

1.2 *Tewerkstelling en professionalisering*

Tot september 2004 werd de algemene organisatie van NUCLEO vzw, zowel praktisch als administratief, volledig vrijwillig gedragen. NUCLEO vzw heeft sindsdien stappen gezet in het professionaliseren van haar werking.

Als eerste stap in dit proces was de organisatie in staat om in 2004 een coördinator in dienst te nemen. Via deze aanwerving werden de voorwaarden geschapen om een kantoor met professionele werking uit te bouwen. Hierdoor kon permanentie verzekerd worden, zowel naar buiten als naar de residerende kunstenaars toe. Ook het uitwerken en beheren van de website, het ontwikkelen van een balie en aanspreekpunt voor de residerende kunstenaars, ondersteuning van de dagelijkse werking, het ontwikkelen van een gefundeerde visie op

atelierbeleid en het uitstippelen van een weloverwogen beleid voor de organisatie behoorden nu tot de mogelijkheden.

Marjoleine Maes vervult momenteel de functie van coördinator en zakelijk leider. Dit laatste betekent dat zij eveneens bevoegd is om de organisatie te vertegenwoordigen. Verder initieert en werkt ze mee aan alle gerealiseerde projecten.

Gezien de financiële problematiek van 2010 (zie II punt 2 en financiële nota, bijlage 5) kon het contract van Elena Chiliaeva (3/5 VTE) niet verlengd worden. Zij was tot eind januari 2010 in dienst. Haar taken als administratief medewerker (allerlei administratieve taken, het updaten van de website en het invoeren van de boekhouding) werden overgenomen door Marjoleine Maes en Sara Peeters.

Sara Peeters werkte in 2010 gedurende de maand januari deeltijds. Vanaf februari werd overgeschakeld naar een 4/5 tewerkstelling. Haar taken als stafmedewerker bestaan uit het opvolgen van de dagelijkse werking, productioneel bijdragen aan de organisatie van allerlei activiteiten, bemiddeling gebouwen, e.a..

Verder was Olivier Provost tewerkgesteld als sociaalartistiek en productioneel medewerker (2/5 VTE) tot en met juni 2010 (februari – april via SMartBe). Zijn taken situeerden zich voornamelijk in de wijk Bernadette, waar hij sociaalartistieke en wijkgerichte activiteiten opzette. Aangezien de werking in Bernadette zwaar onder druk stond door vandalisme, inbraak en de slechte staat van het gebouw (zie III punt 4.3) werd in april besloten om het gebouw af te stoten. Sinds juli wordt Olivier Provost ingeschakeld op projectmatige basis met contracten van bepaalde duur via SMartBe. Op die manier werd hij reeds ingezet om de Open Ateliers productioneel te coördineren op de site van de Lindenlei.

Naar de toekomst toe moet worden gezocht naar middelen om het personeelsbestand op zijn minst stabiel te houden en in het beste geval zelfs uit te breiden (zie financiële nota, bijlage 5).

2 FINANCIERING

2.1 *Eigen inkomsten*

In 2010 werd 86.000 € aan eigen inkomsten genoteerd, waarvan ongeveer 84.000 € uit ateliervershuur. Deze inkomsten leken aanvankelijk aanzienlijk lager te zullen worden wegens de afstoting van de Callierschool (zie III punt 4.3), maar konden toch nog worden opgetrokken dankzij de ingebruikname van het Convent Huyshove en (in mindere mate) de Lindenlei. Deze middelen werden vnl. besteed aan alle onkosten die gepaard gaan met het beheer van patrimonium, de algemene werking en de organisatie van de Open Ateliers. Dit betekent dat de werking in 2010 voor 42 % of bijna 1/2 gefinancierd werd met eigen middelen, en voor iets meer dan de helft met subsidies.

Daarnaast werd 20.000 € verworven via de coproductie met SMartBe (zie II punt 5.6 en financiële nota), die niet zichtbaar zijn in onze boekhouding. Wanneer deze middelen worden meegerekend, verschuift de verhouding van eigen middelen t.o.v. subsidies naar 47%. Deze middelen werden deels besteed aan de productie en projectcoördinatie van de Open Ateliers.

Voor 2011 worden ongeveer 110.000 € eigen inkomsten voorzien. Het verschil met 2010 is te verklaren door het feit dat NUCLEO meer inkomsten zal verwerven via de huurgelden van de Lindenlei en Sophie van Akenstraat.

2.2 *Werkingsmiddelen Stad Gent*

Sinds 2008 ontvangt NUCLEO vzw 20.000 € aan werkingsmiddelen uit de reguliere middelen van de Stad Gent.

2.3 *Middelen tewerkstelling en werking Provincie Oost-Vlaanderen*

De subsidie van de provincie Oost-Vlaanderen vormt een overlopende rekening, dit om cashflow problemen te vermijden naar aanleiding van laattijdige ontvangst van de subsidie. Concreet betekent dit dat in 2011 wordt gewerkt met

¼ van de subsidie voor 2010 (30.000 €) en ¼ van de subsidie voor 2011 (30.000 €). Het effectief te besteden bedrag voor 2010 is bijgevolg eveneens 30.000 €.

2.4 *Middelen Convenant Stad Gent*

Verder werd via Stad Gent in 2010 een ondersteuning van 55.482,20 € verkregen met middelen van het Vlaams Stedenfonds 2008-2013. Deze financiering werd besteed aan personeels- (43.500 €) en werkingskosten (12.040 €), o.a. m.b.t. de sociaalartistieke werking in Bernadette.

Voor 2011 werd 58.064,40 € voorzien. Aangezien de werking in Bernadette werd opgeheven, wordt samen met de Dienst Kunsten bekeken hoe deze middelen in 2011 besteed kunnen worden (zie III punt 4.3). Dit vergt een aanpassing van de Convenant, die begin 2011 wordt uitgewerkt.

2.5 *Investeringssubsidie Stad Gent*

Voor het renoveren, onderhouden en gebruiksklaar maken van panden die worden opgenomen in de werking van NUCLEO voorziet de Stad Gent van 2010 tot 2012 een jaarlijkse investeringssubsidie van 50.000 €. In 2010 werden deze middelen besteed aan de renovatie van Convent Huyhove (16.500 €) en het gebruiksklaar maken van de Lindenlei (15.000 €) (zie III punt 1.2). Het resterende bedrag van 18.500 €, samen met de subsidie voor 2011 brengt het renovatiebudget voor 2011 op 68.500 €. Dit bedrag zal worden besteed aan de renovatie en herstelling van dak, verwarming en sanitair in de Lindenlei.

Uit de eigen inkomsten werd de afgelopen jaren een provisie aangelegd voor toekomstige renovaties ten bedrage van 16.000 €, zodat we de betreffende kosten ook deels zelf kunnen dragen.

2.6 *Projectsubsidie Stad Gent*

Jaarlijks wordt aan Stad Gent 5.000 € projectsubsidie gevraagd voor een publieksmoment. In 2010 werd deze subsidie ingezet voor de achtste editie van de Open Ateliers (zie III punt 2.5). In 2011 organiseren we een tweede editie van het tweejaarlijkse tentoonstellingsproject.

2.7 *Middelen Vlaamse Gemeenschap*

Voor 2009 werd een projectsubsidie aangevraagd voor het eerste tentoonstellingsproject van NUCLEO. Deze aanvraag werd afgewezen wegens "lokaal". Blijkbaar is het voor de Vlaamse Gemeenschap geen optie om de atelierwerking van NUCLEO te ondersteunen.

Daarnaast werd voor 2010-2011 een structurele subsidie aangevraagd als werkplaats voor beeldende kunstenaars. Deze subsidie werd ook niet toegekend.

De Vlaamse Gemeenschap is van mening dat de huidige atelierwerking goed draait en ziet het nut niet van een uitbreiding van de werking tot werkplaats voor beeldende kunstenaars. Aangezien de commissie zeer duidelijk was in haar antwoord lijkt het niet opportuun om nog energie te steken in het indienen van nieuwe dossiers bij de Vlaamse Gemeenschap.

2.8 *Middelen Europese Gemeenschap*

Voor de financiering van het Europese uitwisselingsproject SWAP, Arts. Residencies. Exchange (zie II punt 5.8) werd in 2010 een dossier ingediend binnen het Europese programma "Cultuur" als meerjarig samenwerkingsproject.

We vernamen recent dat deze middelen niet werden toegekend (zie financiële nota). Momenteel onderzoeken we samen met de Stad Gent of het project alsnog in gereduceerde vorm kan worden uitgevoerd.

In bijlage: Balans en resultatenrekening 2010 - Financieel verslag 2010 – Begroting 2011 – Financiële nota

3 PATRIMONIUM IN BEHEER

<http://www.nucleo.be/gebouwen.php?la=nl>

3.1 *Begga Convent*

Adres: Begijnhof O.L.V. Ter Hoyen, Lange Violettestraat 239, 9000 Gent
In beheer: sinds 2001
Renovatie: NUCLEO vzw
Duur renovatie: 4 maanden
Lokalen: 14 ateliers

3.2 *Infirmierie*

Adres: Begijnhof O.L.V. Ter Hoyen, Lange Violettestraat 237, 9000 Gent
In beheer: sinds 2003
Renovatie: NUCLEO vzw/OTC
Duur renovatie: 1 jaar
Lokalen: 3 lokalen OCMW, 3 ateliers, bureaus A Private View en Dreams in Motion en Artcinema OFFoff

3.3 *Convent Huyshove*

Adres: Begijnhof O.L.V. Ter Hoyen, Lange Violettestraat 231, 9000 Gent
In Beheer: sinds 2010
Renovatie: NUCLEO vzw/OTC
Duur renovatie: 3 maanden
Lokalen: bureau, archief, keuken en opslagruimte NUCLEO, residentieatelier met keuken Sint-Lucas, 14 ateliers

3.4 Blok E van de Leopoldskazerne

Adres: Kattenberg 4, 9000 Gent
In beheer: sinds juli 2004
Renovatie: NUCLEO vzw / OTC / Vzw
Repetitieruimtes
Duur renovatie: bijna 2 jaar
Lokalen: 12 ateliers

3.5 Nijverheidsschool Lindenlei

Adres: Lindenlei 38, 9000 Gent
In beheer: sinds maart 2010
Renovatie: 1ste fase – 1 maand
2de fase in 2011 gepland
Lokalen: 15 ateliers, tentoonstellingsruimte, residentieatelier

3.6 Hospitaalstraat

Adres: Hospitaalstraat 7, 9000 Gent
In beheer: 15 augustus 2010 – 31 augustus 2011
Renovatie: /
Lokalen: 5 ateliers

3.7 Sophie van Akenstraat

Adres: Sophie van Akenstraat, 9000 Gent
In beheer: vanaf 2011
Renovatie: /
Lokalen: 5 à 8 ateliers

4 TOEWIJZINGSBELEID

NUCLEO vzw ontwikkelde in 2003 een beleid om haar ateliers op een objectieve en transparante manier toe te wijzen. Om dit beleid te voeren werd een toewijzingscommissie samengesteld. Sinds 2010 bestaat deze uit Nele Samyn, Frank Maes en kunstenaar Stijn Cole.

De toewijzing van een werkruimte blijft altijd maatwerk. Te strikte criteria staan maatwerk in de weg. De criteria uit het toewijzingsbeleid hebben dan ook meer het karakter van een richtlijn om te kunnen komen tot een oordeel.

Bovendien is een toewijzingsbeleid nooit afgewerkt. Het moet mee evolueren met de groei van de organisatie en het aantal beschikbare ateliers. In 2010 vond een herwerking van het toewijzingsbeleid plaats om meer transparantie naar de kunstenaars toe te verzekeren.

Verder kan er voor geopteerd worden om een specifieke toewijzing voor een bepaald pand te doen, bv omdat de ruimtes uitermate geschikt zijn voor bepaalde artistieke disciplines.

Onderstaand de grote lijnen van het toewijzingsbeleid.

4.1 Inschrijving

De Toewijzingscommissie hanteert 3 criteria voor haar beoordeling: kwaliteit van het beeldend werk, professionaliteit en motivatie van de kunstenaar.

Kwaliteit van het beeldend werk:

Het gaat om autonome hedendaagse kunstwerken met diverse dragers en verschijningsvormen die getuigen van een grote beeldende kwaliteit en hedendaagse artistieke visie.

Belangrijk is waar het werk over gaat, dat het getuigt van een zekere coherentie en een intrinsieke beeldende kracht bezit. Belangrijk is ook de positie die de kunstenaar in zijn/haar werk inneemt, hoe dat vertaald wordt in vorm en materiaal, welke relatie er met het publiek wordt aangegaan en hoe het werk

zich plaatst in de hedendaagse kunst, ongeacht zijn herkomst.

De manier waarop een werk communiceert met het publiek primeert, niet de beheersing van een techniek. De gekozen techniek moet een weerklank zijn van het onderwerp van dat werk.

Volgende criteria worden gebruikt om de professionaliteit van de kandidaat-huurder vast te stellen:

1. een diploma hoger kunstonderwijs;
2. recente artistieke verwezenlijkingen als deelname aan tentoonstellingen, recent werk, recensies, beurzen enz.

Beide criteria dringen een positieve beoordeling op. Indien een kunstenaar aan geen van beide criteria voldoet, kan professionaliteit volgens volgende criteria alsnog aangetoond worden:

1. intentie en motivatie;
2. concrete plannen m.b.t. te realiseren artistieke projecten.

Bij het indienen van een portfolio zijn volgende elementen van belang:

1. beelden van reeds gerealiseerd werk;
2. tekstmateriaal om het werk te kaderen;
3. artistiek CV;
4. toelichting m.b.t. het gebruik van het atelier (waarvoor zal het worden atelier gebruikt, intensiteit van het gebruik, de motivatie voor de aanvraag, concrete plannen m.b.t. te realiseren artistieke projecten, etc.).

Culturele organisaties kunnen in aanmerking komen voor het huren van een werkruimte bij NUCLEO vzw. Deze organisaties moeten aan volgende criteria voldoen:

1. hoofdzakelijk artistieke doelstellingen hebben;
2. een meerwaarde bieden aan NUCLEO vzw en haar werking, onder de vorm van presentatiemogelijkheden voor of samenwerkingsverbanden met residerende kunstenaars.

4.2 *Wachlijst*

Na een positieve beoordeling door de Toewijzingscommissie wordt de aanvrager op de wachtlijst geplaatst en krijgt een volgnummer toegewezen. Een lidgeld van 15 € is verschuldigd; het lidgeld kan op het ogenblik van toewijzing gerecupereerd worden via te betalen huurkost.

Bij toewijzing van een tijdelijke werkruimte behoudt men zijn nummer op de wachtlijst. Voor permanente werkruimten vervalt het nummer op de wachtlijst.

4.3 *Toewijzing*

In het algemeen wordt de volgorde van inschrijving gerespecteerd. Kleine aanpassingen zijn mogelijk naargelang de typologie van de werkruimte en de verwachtingen van de kunstenaar op dit vlak. Verder wordt een interessante mix van disciplines nagestreefd, naast een verhouding van 6 beginnende kunstenaars t.o.v. 4 ervaren kunstenaars. De aanpassingen in de volgorde van toewijzing worden beperkt in die zin, dat een kunstenaar niet vaker dan drie keer gepasseerd mag worden.

4.4 *Doorstroming*

Kunstenaars die in een permanente werkruimte verblijven, krijgen deze ruimte toegewezen voor een periode van 2 jaar. Na 1 jaar volgt een tussentijdse evaluatie. Wanneer de volledige periode is verstreken, wordt de kunstenaar definitief geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie beslist men de kunstenaar al dan niet opnieuw voor twee jaar in het atelier te laten werken. Verlenging is bij een positieve evaluatie in principe onbeperkt mogelijk.

Volgende criteria worden gehanteerd:

1. frequentie van het gebruik van de werkruimte;
2. evolutie van de kunstenaar;
3. kwalitatieve artistieke productie.

De evaluatie zal vooral aangewezen zijn voor kunstenaars die minder zichtbaar aanwezig zijn en weinig blijk geven van artistieke activiteit.

Indien een persoonlijk onderhoud te weinig aanwijzingen geeft om een nieuwe toewijzing te rechtvaardigen, wordt aan de kunstenaar gevraagd om zijn/haar recente artistieke activiteit te documenteren. Indien ook deze documentatie niet voldoet, wordt het huurcontract van het betreffend atelier niet verlengd en wordt de kunstenaar verzocht de werkruimte te verlaten. In geval van twijfel zal de kunstenaar niet uit de werkruimte verwijderd worden.

5 SAMENWERKINGSVERBANDEN

5.1 *Het OTC van het OCMW Gent*

Uit de uitbreiding van het atelierbestand, met o.a. het Infirmariegebouw in het O.L.V. Ter Hoyen Begijnhof en Blok E van de Leopoldskazerne, is een boeiend samenwerkingsproject met het OTC (Opleiding en TewerkstellingsCentrum) van het OCMW Gent gegroeid, onder de vorm van een “wedertewerkstellingsprogramma”.

De missie van het OTC bestaat erin de steungerechtigde cursisten te helpen om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken door het aanbieden van kwaliteitsvolle trajectmatige begeleiding. Dit gebeurt via een ruim aanbod van interne en externe oriënterings-, opleidings- en wedertewerkstellingsinitiatieven. De samenwerking met NUCLEO vzw is voor het OTC een mogelijkheid het externe pakket te vergroten en biedt bovendien de gelegenheid een volwaardigere opleiding uit te bouwen dan in het verleden het geval was.

Dit samenwerkingsverband stelt ons in staat om op een budgetvriendelijke manier het aanbod aan ateliers voor kunstenaars te vergroten. Meer nog: de kwaliteit van de reeds gerenoveerde werkruimtes is gevoelig gestegen. Voor Het

wordt mogelijk om op het vlak van infrastructuur een uitbreiding door te voeren die zonder deze samenwerking financieel niet haalbaar zou zijn.

Bovendien heeft de samenwerking een sociale onderbouw: door de ervaringen die de cursisten van het OTC opdoen, wordt hun positie op de arbeidsmarkt sterker en krijgen ze nieuwe kansen. Dit verbetert hun sociale positie.

Voor ingebruikname van nieuwe panden wordt steeds bekeken of het mogelijk is om een eventuele renovatie in samenwerking met het OTC uit te voeren. In 2010 was dit het geval voor het Convent Huysbove.

5.2 *Vzw Repetitieruimtes / Democracy*

Vzw Repetitieruimtes is op een aantal vlakken een belangrijke partner van NUCLEO. Hoewel er zowel inhoudelijk als praktisch verschillende accenten gelegd worden, loopt de werking van beide organisaties voor een groot stuk parallel: beide zijn, elk binnen de eigen artistieke sector, bezig met de specifieke facilitaire vraagstukken die komen kijken bij de kunstenaarspraktijk.

De organisaties werkten in het verleden nauw samen betreffende het gebruik van gebouwen, zoals Blok E van de Leopoldskazerne en de Gustaaf Callierschool. Voor de renovatie en het beheer van Blok E werd zelfs een gemeenschappelijke beheersstructuur opgericht, vzw Atoomproef 3, waar zowel NUCLEO als Repetitieruimtes deel van uitmaakten. De samenwerking in dit gebouw werd zo stevig verankerd.

Aangezien Repetitieruimtes het beheer van haar repetitieruimtes in 2009 overdroeg aan Democracy om zich meer op onderzoek en advies te richten, heeft Democracy deze functie overgenomen binnen het beheer van de Leopoldskazerne. Het meer inhoudelijke luik van de werking van NUCLEO zal echter blijvend opgevolgd worden door Repetitieruimtes en vice versa.

Momenteel wordt met vzw Repetitieruimtes samengewerkt om de resultaten van het onderzoek naar Gentse tentoonstellingsruimtes digitaal te ontsluiten (zie

III punt 2.3) en advertenties van particuliere eigenaars die een atelierruimte te huur aanbieden op onze website te plaatsen (zie III punt 1.1).

5.3 *Gustaaf Callierschool*

Sinds december 2005 exploiteerde NUCLEO een tiental atelierruimtes in de linkervleugel van de voormalige Gustaaf Callierschool. NUCLEO kreeg er de functie van beheerder toegewezen door de Stad Gent. Andere organisaties als Multatuliteater, vzw Kapotski, vzw Repetitieruimtes, vzw Jong en verscheidene diensten van de Stad Gent vonden er ook onderdak.

Sinds 2007 werd door de verschillende gebruikers van het gebouw geijverd voor een definitieve herbestemming van het gebouw als Cultureel BuurThuis en bijgevolg ook voor een renovatie. Dit gebeurde in nauw overleg met de verschillende culturele gebruikers en de stadsdiensten die in het gebouw gehuisvest waren. Het geheel werd gecoördineerd door Gebiedsgerichte Werking. Eind 2007 vernam NUCLEO dat er een bedrag van 400.000 € werd vrijgemaakt in de buitengewone begroting van de Stad Gent voor de renovatie van het gebouw. Hierdoor kon de huisvesting van de culturele verenigingen ter plaatse gegarandeerd worden en zou er een wijkgerichte werking over lange termijn uitgebouwd worden in samenspraak met alle gebruikers van het gebouw.

De buurt is echter gekend voor tal van samenlevingsproblemen. Verschillende stadsdiensten en organisaties besloten daarom om samen te gaan werken als een multidisciplinair team om de sociale cohesie te versterken en zo de conflicten tussen bewoners te doen dalen. Stedelijke Buurtwerking, Straathoekwerk, Brede School Sint-Amandsberg, Politie Sint-Amandsberg, NUCLEO vzw, SMAK, Dienst Kunsten, Deeltijds Kunstonderwijs, Jeugdendienst, Gebiedsgerichte Werking, vzw Jong, Spelothek, Huistaakbegeleiding en het OCMW (zie III punt 4) maakten deel uit van het team.

Ondanks deze inspanningen stapelden de problemen zich begin 2010 op. Ramen werden stuk gegooid, het vergaderlokaal en het buurtwerkbureau werden vernield. Enkele kunstenaars werden geconfronteerd met inbraak, bedreigingen

en vandalisme in hun atelier. NUCLEO kon de veiligheid van haar kunstenaars niet meer garanderen. In overleg met de Stad werd in april 2010 besloten om het gebouw af te stoten.

5.4 *S.M.A.K. en Dienst Kunsten Stad Gent*

Samen met de Dienst Kunsten van de Stad Gent en het S.M.A.K. ontwikkelde NUCLEO in de wijken Moscou en Bernadette een wijkgericht artistiek project. Men onderzocht met dit project de kiemen van sociaalartistieke methodieken voor en met beeldende kunstenaars. Het feit dat zowel het S.M.A.K. als de Dienst Kunsten daar als partner in meestapten, betekent voor NUCLEO een verbreding van expertise op het vlak van sociaalartistieke praktijk binnen een actueel kunstgebeuren.

Aangezien de ervaringen met beeldende kunstenaars in de sociaalartistieke praktijk eerder uitzondering zijn dan regel, kon Moscou-Bernadette daar een unieke rol vervullen.

NUCLEO besloot zich te concentreren op Bernadette, aangezien haar ateliers in die wijk gehuisvest waren.

Als gevolg van de afstoting van de Gustaaf Callierschool in 2010 (zie III punt 4.3), beëindigde NUCLEO ook haar sociaalartistieke activiteiten ter plaatse. Als sluitstuk van het project wordt in 2011 een overzichtspublicatie van de afgelopen activiteiten uitgegeven in samenwerking met S.M.A.K. en Dienst Kunsten. Deze zal in het najaar aan het publiek worden voorgesteld binnen het lezingenprogramma van Track

5.5 *Kunst In Huis*

In 2008 werd voor het eerst toenadering gezocht tot Kunst In Huis om samen Open Ateliers te organiseren. Zowel Kunst In Huis als NUCLEO organiseerden in het verleden dergelijke activiteit en het leek dan ook een voor de hand liggende keuze om de krachten te bundelen tot één Open Ateliers op Vlaams grondgebied.

Deze samenwerking werd positief geëvalueerd door de verschillende partijen: door het genereren van Open Ateliers kreeg het evenement een grotere uitstraling en de bijhorende publiciteitscampagne heeft geleid tot een groter publieksbereik.

Voor de Open Ateliers in 2010 was er geen organisatorische samenwerking met Kunst In Huis, omdat de vzw besloot dit jaar geen Open Ateliers te organiseren en zich te focussen op de kerntaak van kunst uitlenen. Hun bijdrage bestond uit logistieke ondersteuning en een deelname met het filiaal te Gent. Eventuele toekomstige samenwerkingen zullen per geval bekeken worden.

5.6 SMartBe

In 2009 werd voor het eerst samengewerkt met SMartBe (<http://www.smartbe.be/nl/>). De organisatie sponsorde het project *De Collectie* en gaf bij NUCLEO een workshop over de zakelijke kant van de kunstenaarspraktijk.

De samenwerking verliep voor beide partijen zeer positief met als gevolg dat NUCLEO vanaf juli 2010 een coproductie aanging met SMartBe. De organisatie stelde hiervoor 20.000€ ter beschikking aan NUCLEO, dat zelf voor de helft van dat bedrag bijdroeg aan de coproductie. De samenwerking wordt na een jaar geëvalueerd en al dan niet verder verlengd.

NUCLEO biedt via deze partner een verregaande en *in house* zakelijke ondersteuning aan: de NUCLEO-residenten kunnen terecht bij een speciaal daarvoor aangewezen adviesverlener van SMartBe met vragen over werkloosheidsuitkering, het kunstenaarsstatuut, auteursrechten en naburige rechten, zakelijke vragen,....

5.7 Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent

In juli 2010 werd met Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent een samenwerkingsovereenkomst voor werkplaatsen afgesloten. Dit houdt in dat de NUCLEO-residenten gratis gebruik kunnen maken van de productieateliers van de school (zie III punt 3).

Daarnaast huurt Sint-Lucas sinds juli 2010 een residentieatelier voor onderzoeksprojecten en internationale gasten in het Convent Huyshove. Voorlopig loopt dit contract één jaar. Het kan worden verlengd afhankelijk van het feit of NUCLEO deze ruimte zelf in gebruik zal nemen voor een eigen internationaal uitwisselingsprogramma (zie onder).

5.8 SWAP, Arts. Residencies. Exchange.

Binnen het Europese stedelijke samenwerkingsverband Eurocities lanceerde de stad München in september 2009 een oproep naar andere Europese steden om samen een platform en netwerk op te starten waar atelierruimtes/residenties voorzien worden voor kunstenaars, verspreid over gans Europa, om de mobiliteit en uitwisseling van kunstenaars en cultuur binnen Europa te bevorderen. Werken in een nieuwe en andere omgeving voor een langere periode, wordt door kunstenaars ervaren als erg waardevol binnen het persoonlijk af te leggen ontwikkelingstraject.

De doelstellingen van het samenwerkingsverband worden als volgt omschreven: het bevorderen van de internationale mobiliteit van kunstenaars, het bevorderen van internationale samenwerking en netwerking binnen de kunsten om artistieke innovatie en vooruitgang aan te moedigen, het bevorderen van onderlinge netwerking tussen kunstenaars, onafhankelijke kunstinstellingen en publieke overheden binnen de kunstensector, het versterken van kleine en onafhankelijke kunstinstellingen als internationale spelers in de Europese steden en het opstarten van structuren eerder dan projecten om zo een platform te creëren voor internationale artistieke samenwerking.

Veel steden nemen reeds het initiatief om kunstenaars naar het buitenland te sturen en voorzien zelf residenties, maar vanuit SWAP wordt opgemerkt dat er nog geen degelijk netwerk in Europa is opgebouwd. Het ontbreekt vandaag aan een platform waar dergelijke uitwisseling mogelijk is tussen verschillende partners.

Geëngageerde partners: Amsterdam, Dortmund, Genoa, Izmir, Liverpool, München, Parijs, Riga, Stockholm, Warschau en Zagreb.

Het SWAP-project werd begin 2011 echter niet goedgekeurd voor subsidiëring door de Europese Gemeenschap. Met Stad Gent wordt nu bekeken op welke manier NUCLEO met beperkte middelen toch een internationaal platform kan uittekenen aan de hand van de gelegde contacten.

5.9 Nijverheidsschool Lindenlei

De locatie van de voormalige Nijverheidsschool op de Lindenlei biedt veel mogelijkheden. Tijdens de Open Ateliers in 2010 was deze site de draaischijf van het evenement gedurende het hele weekend. NUCLEO nodigde andere Gentse organisaties uit zoals Timelab, Artcinema OFFoff, Abattoir D'Amis en Democracy & Kinky Star om eigen activiteiten te organiseren. (zie III punt 2.5)

NUCLEO wil de site van de Lindenlei blijvend openstellen als plek met zin voor experiment en underground. Om een aanhoudende dynamiek in het gebouw te verwezenlijken zoeken we permanent naar geschikte partners. Voor concrete activiteiten met partners verwijzen we naar hoofdstuk III punt 2.6.

5.10 Dienst Vastgoedbeheer Stad Gent en Stadsontwikkelingsbedrijf

De ingebruikname van het leegstaande huis op de Hundelgemsesteenweg (mei 2009-januari 2010) gold als een proefproject voor verdere ingebruikname van tijdelijk leegstaande panden in eigendom van de Stad Gent. Bij de afwikkeling van dit project kwamen reeds enkele pijnpunten naar voor: de procedures die moeten worden doorlopen vergen zodanig veel tijd dat de preventie van kraken hierdoor nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt.

Ondertussen verlopen deze procedures al veel vlotter en wordt NUCLEO door de Dienst Vastgoedbeheer aanzien als een partner voor tijdelijke invulling van leegstaande panden. Dit werd bevestigd op een vergadering op 21 oktober 2010 waar Guy Vanhoorde (departementshoofd FM) en Katrien Haud'Huyze (directeur Dienst Vastgoedbeheer) aanwezig waren.

Op deze manier werden in 2010 verschillende panden aangeboden aan NUCLEO (zie III punt 1.1).

We hopen in de toekomst ook gebruik te kunnen maken van de expertise van het Departement Facility Management bij de opstart van nieuwe renovatieprojecten. Dit werd reeds door dhr. Vanhoorde gesuggereerd als mogelijkheid voor de middellange termijn.

Het Stadsontwikkelingsbedrijf beschouwt NUCLEO, na enkele positieve samenwerkingen, eveneens als partner voor tijdelijk invulling van leegstaande panden. In 2010 werden 3 panden in beheer van AgSob effectief ingevuld via onze werking. Ook voor 2011 staat een nieuw samenwerkingsproject op stapel in de Sophie van Akenstraat (zie III punt 1.1).

VZW nucleo

III verslag 10
actiepunten11

1 BROEDPLAATS: Werkruimte voor kunstenaars

1.1 Bemiddeling gebouwen

De vraag naar ateliers voor beeldende kunstenaars blijft aanhouden. NUCLEO krijgt wekelijks aanvragen van mensen die op zoek zijn naar een betaalbare werkruimte. Hoewel de vzw zich low-profile opstelt omwille van het beperkte aantal beschikbare ruimtes, is er momenteel een wachtlijst van 31 personen. Daarnaast hebben in 2010 53 personen zich ingeschreven die nog beoordeeld moeten worden door de toewijzingscommissie.

In tegenstelling tot het stijgend aantal nieuwe atelieraanvragen, fluctueerde het atelierbestand in 2010 sterk: met het afstoten van de Callierschool verloor NUCLEO 10 ateliers en de tijdelijke ingebruikname van de huizen op de Hundelgemsesteenweg (3 ateliers), Vervaenestraat (3 ateliers), Langestraat (1 atelier) en Moriaanstraat (1 atelier) eindigde. Daar tegenover stond de ingebruikname van een derde gebouw in het Klein Begijnhof O.L.V. Ter Hoyen, het Convent Huyshove (14 ateliers), van de linkervleugel van de Lindenlei (14 ateliers) en een tijdelijke ingebruikname van een huis met 5 ateliers in de Hospitaalstraat. In 2011 trachten we een leegstaand pand in het Elisabethbegijnhof in gebruik te nemen met een 8-tal atelierruimtes.

Het is echter noodzakelijk om op langere termijn het aantal ateliers constant te houden en liefst nog verder uit te breiden. De drie gebouwen in het Klein Begijnhof huisvesten momenteel 34 kunstenaars, 4 organisaties en een cinema. Het is de grootste NUCLEO-clustering in Gent. Op termijn zal deze infrastructuur opgegeven moeten worden en is het uiterst cruciaal om dit aanzienlijke verlies aan ruimte in te dijken door nieuwe panden te voorzien.

Uitbreiding is noodzakelijk, NUCLEO blijft dan ook permanent op zoek naar nieuwe gebouwen om haar atelierbestand uit te breiden. Ook in 2011 gaat deze zoektocht onverminderd verder.

In 2010 werden volgende pistes onderzocht:

Via vzw Begijnhof:

- Pand Convent Huyshove, gerealiseerd

Via Gemeenschapsonderwijs

- Nijverheidsschool Lindenlei, linkervleugel gerealiseerd

Via Departement Facility Management:

- Huis Hundelgemsesteenweg, gerealiseerd
- Studio Langestraat, gerealiseerd
- Huis Bruiloftstraat
- Huis Langestraat

Via Stadsontwikkelingsbedrijf (AGSOB):

- Huis Moriaanstraat, gerealiseerd
- Huis Jozef Vervaenestraat, gerealiseerd
- Huis Hospitaalstraat, gerealiseerd
- Pand LDC De Muide
- Pand Sophie Van Akenstraat - Groot Begijnhof, nog te realiseren in 2011

Andere:

- Pand City Sounds Ledeborg
- Leegstaande textielabriek Wetteren

Vzw Begijnhof

In juli 2010 nam NUCLEO het **Convent Huyshove** in gebruik. Dit is reeds het derde gebouw in het Klein Begijnhof, waardoor op deze locatie de grootste clustering van ateliers aanwezig is. In het nieuwe pand bevinden zich 14 ateliers, het bureau van NUCLEO en een residentieatelier dat door Sint Lucas Beeldende Kunst Gent wordt gehuurd.

Gemeenschapsonderwijs

Het contract met het Gemeenschapsonderwijs voor het gebruik van de Nijverheidsschool werd reeds afgesloten. De linkervleugel van het gebouw is sinds augustus in gebruik genomen. Daar werden een 14-tal ateliers geïnstalleerd. Het gebouw fungeerde in oktober als draaischijf voor de Open Ateliers.

Wij onderzoeken of we nog een tentoonstellingsruimte, projectatelier en een residentieatelier in het gebouw kunnen integreren.

Departement Facility Management

Volgende tijdelijke panden waren in 2010 in beheer:

- Leegstaand huis op de **Hundelgemsesteenweg**. Dit gebruik liep nog tot eind januari 2010. Er werden 3 kunstenaars ondergebracht.
- Leegstaande studio in de **Langestraat** (juni – september 2010). Hierin verbleef één kunstenaar.

Verder bezochten we nog twee panden die niet in aanmerking kwamen: een leegstaand huis in de **Bruiloftstraat** (te ver afgelegen van het centrum van Gent) en een leegstaand huis in de **Langestraat** dat niet meer beschikbaar bleek bij een eerste plaatsbezoek wegens de aanwezigheid van krakers.

Stadsontwikkelingsbedrijf

Volgende tijdelijke panden waren in 2010 in beheer:

- Leegstaand huis **Moriaanstraat** (december 2009 - oktober 2010). Hierin verbleef één kunstenaar die geëvacueerd werd uit de Callierschool wegens de zwaar problematische toestand ter plaatse.
- Leegstaand huis **Vervaeenstraat** (februari – mei 2010). Drie kunstenaars verbleven in dit huis, waarvan er twee na afloop verhuisd zijn naar **Convent Huyshove**.
- Leegstaand huis **Hospitaalstraat** (augustus 2010 – augustus 2011). Vijf kunstenaars palmen nog tot augustus 2011 het herenhuis in.

Verder werd aan NUCLEO voorgesteld om een gebouw in het **Elisabethbegijnhof (Sophie Van Akenstraat)** in gebruik te nemen. Omdat het pand nog bewoond is en de eigenaar het voorlopig weigert te verlaten, wordt dit gebouw voorlopig on hold gezet. We hopen dit project in 2011 te kunnen realiseren.

Voormalig **dienstencentrum LDC De Muide** werd niet geschikt bevonden wegens een problematische indeling van het gebouw.

Andere

De voormalige winkel van **City Sounds** op de Brusselsesteenweg werd in 2010 gebruikt door de Ledebirds, een sociaal-artistieke organisatie uit Ledeberg. Mattias Laga, coördinator van de vzw, wilde verkrijgen dat NUCLEO het pand op de Brusselsesteenweg zou huren met ruimte voor de Ledebirds en bijkomend een 6-tal ateliers. Na gesprekken met de eigenaar bleek dit financieel niet haalbaar.

NUCLEO werd gecontacteerd door de academie in Wetteren ivm een leegstaande **textielabriek** naast hun schoolgebouw. Er werd ons gevraagd om het beheer en de toewijzing voor onze rekening te nemen. Het gebouw is erg groot en er was sprake van een grote investering om het gebouw gebruiksklaar te maken. Daarnaast betreft het zalen met weinig invallend daglicht en ook de ligging bemoeilijkt de uitbating. Tenslotte had Wetteren geen middelen ter beschikking om onze werking ter plaatse te ondersteunen. We zagen dan ook af van gebruik van deze site.

Concrete pistes voor 2011:

- ingebruikname Lindenlei lange duur
- ingebruikname rechtervleugel Lindenlei
- Sophie van Akenstraat

Op termijn hoopt NUCLEO ook **panden van particulieren** in gebruik te nemen als atelierruimte.

Om het **externe particuliere aanbod** bekend te maken, zal in 2011 een extra luik op de **website** komen waarop particuliere eigenaars van atelierruimtes een advertentie kunnen plaatsen. NUCLEO zal hierin als tussenpersoon fungeren om het aanbod te bewaken, maar de praktische zaken worden rechtstreeks tussen kunstenaar en verhuurder geregeld. Deze service wordt gratis aangeboden. De uitwerking wordt voorzien door de webmaster van Repetitieruimtes, omdat zij al lange tijd werken met een particulier aanbod. Het 'recycleren' van een bestaand systeem maakt dat de ontwerpkost relatief laag wordt gehouden.

1.2 *Renovatie en onderhoud*

In 2010 had NUCLEO opnieuw een klusjesman ter beschikking in het kader van een artikel 60 tewerkstelling via het OCMW. Deze werd ingeschakeld in het renovatieproject van Convent Huyshove. De samenwerking werd echter vroegtijdig stopgezet wegens allerlei problemen.

De KarWIJdienst van het OTC stond in voor de renovatiewerken in **Convent Huyshove** tijdens de maand mei: het uitbreken van valse wanden, verven, leggen van linoleum, uitbreiding brandbeveiliging, vervangen van kapotte ruiten en vervangen van sloten.

De **Leopoldskazerne** kreeg een opfrisbeurt: enkele muren werden opnieuw geverfd. Door Stad Gent werden enkele werken uitgevoerd zoals een renovatie aan de schouw. Vzw Atoomproof investeerde zelf in een aanpassing van de verwarmingsinstallatie, die het verbruik ten goede zal komen.

De **Lindenlei** werd gebruiksklaar gemaakt in teken van de Open Ateliers: basisvoorzieningen zoals elektriciteit, water en sanitair werden geïnstalleerd. Met het vooruitzicht op een langere ingebruikname zullen in 2011 werken worden uitgevoerd aan het dak en het sanitair en zal er verwarming geïnstalleerd worden.

Naar nieuwe renovatieprojecten toe voorziet de Stad sinds 2010 een **investeringssubsidie** van 50.000 € per jaar. De renovatiewerken van Convent Huyshove werden met deze subsidie uitgevoerd, samen met voorbereidende werken in de Lindenlei.

In 2011 willen we deze budgetten besteden aan de renovatiewerken in de Lindenlei. Uit de eigen inkomsten werd de afgelopen jaren bovendien een provisie aangelegd voor toekomstige renovaties ten bedrage van 16.000 €, zodat NUCLEO deze kosten ook deels zelf kan dragen.

We hopen in de toekomst ook gebruik te kunnen maken van de expertise van het Departement Facility Management bij de opstart van nieuwe renovatieprojecten.

Dit werd reeds door Guy Vanhoorde gesuggereerd als mogelijkheid voor de middellange termijn.

In 2011 wordt – in teken van **duurzaamheid** – onderzocht hoe NUCLEO in de gebouwen spaarzamer kan omspringen met energie. Zo hebben we in Begga Convent en Infirmerie reeds timers laten installeren zodat er enkel overdag verwarming wordt voorzien. Het is ook de bedoeling om de kunstenaars bewust te maken van het energieverbruik in de ateliers.

1.3 *Toewijzing en verhuur ateliers 2010*

In 2010 ontving NUCLEO 79 nieuwe inschrijvingen van kunstenaars. Deze cijfers geven een ietwat vertekend beeld over de vraag naar werkruimte bij beeldende kunstenaars. Omdat het aanbod aan gebouwen momenteel niet groot is; voert NUCLEO bewust een low-profile communicatiebeleid. De vereniging wil een overrompeling vermijden. Indien de groep aanvragende kunstenaars te groot wordt in verhouding tot het aanbod van ateliers, zal dit slechts teleurstelling met zich meebrengen, wat een negatieve invloed zou hebben op de werking van de vzw.

De Toewijzingscommissie vergaderde dit jaar driemaal, met als leden Frank Maes, Nele Samyn en Stijn Cole.

Er werden in 2010 44 dossier beoordeeld, waarvan 24 positief (toegelaten op de wachtlijst) en 20 negatief. In 4 gevallen werd bijkomende informatie opgevraagd. 16 kunstenaars van de wachtlijst werden effectief ondergebracht in een atelier.

18 kunstenaars verlieten in 2010 hun atelier. Het merendeel hiervan vertrok uit de Callierschool o.w.v. alle problemen ter plaatse (zie III punt 4.3) De kunstenaars die nog kandidaat waren om een atelier op een andere locatie te huren, hebben we allemaal opnieuw kunnen huisvesten (6 personen). Verder liepen 4 tijdelijke gebruikscontracten van gebouwen af in 2010. 8 kunstenaars verhuisden binnen de gebouwen van NUCLEO.

Op de site van de Lindenlei en in het herenhuis op de Hospitaalstraat werd een uitzonderlijke regel van toepassing: kunstenaars die zich hadden ingeschreven, maar nog niet waren goedgekeurd door de commissie konden voor beperkte periode een atelier huren. Momenteel huren 14 kunstenaars binnen deze regeling een atelier.

A. Begga Convent (20)

Thomas Byttebier, Mario Cauwels, Michiel Ceulers, Mario De Brabandere, Saar De Buysere, Ann Decaestecker, Pieter Degand, Frank Depoorter, Sarah Eechaut, Lars Ejlskov, Flo Flamme, Emilie Lauwers, Stéphanie Leblon, Elise Lepage, Gunther Moriau, Dieter Ohler, Lore Rabaut, Jeremy Swinnen, Wim Van Gotha, Liesbeth Van Lancker en Jean-Claude Van Rijckeghem.

B. Infirmierie (7)

Artcinema OFFoff o.l.v. Dany Deprez, Hugo Azcuy Castillo, Wim de Maat, Diederick Nuyttens, A Private View o.l.v. Jean-Claude Van Rijckeghem, Nicoline van Stapele en Dreams in Motion o.l.v. Dries Phlypo.

C. Gustaaf Callierschool (5)

Xavier Catry, Claude Dendauw-Imbo, Kurt Duyck, Pieter Degand en Mario De Brabandere.

D. Blok E van de Leopoldskazerne (17)

Eva-Maria Bogaert, Brantt, Katelijne De Corte, Marie-Laure Delaby, Claude Dendauw-Imbo, Juan Duque, Samira El Khadraoui, Roeland Huys, Cecilia Jaime, Arno Lantmeeters, Lieven Leurs, Maaike Leyn, Fred Pectoor, Jasper Rigole, Annelies Van Camp, Hans Van Hoorebeke / Rosteux en Patrick Verlaak.

E. Huis Hundelgemsesteenweg (3)

Bardt Jaques, Flo Flamme en Philip Henderickx.

F. Huis Moriaanstraat (1)

Tinka Pittoors.

G. Huis Vervaeenstraat (3)

Bardt Jaques, Philip Henderickx en Ian Kesteleyn.

H. Studio Langestraat (1)

Frederic Bonnet.

I. Convent Huyshove (17)

Eveliëne Deraedt, Rein Dufait, Kurt Duyck, Tessa Groenenwoud, Philip Henderickx, Bardt Jaques, Ian Kesteleyn, Valery Konevin, Mattias Laga, Bart Lodewijks, Cathérine Lommée, Pirò Pallaghy, Sint Lucas Beeldende Kunst Gent (residentieatelier), Saïdya Vanhooren, Danielle van Zuijlen, Eric Vande Pitte en Hanna Waelput.

J. Huis Hospitaalstraat (6)

Niels Ketelers, Marjolein Labeeù, Melika Ngombe Kolongo, Koen Pattyn, Simon Van Parys en Kobe Wens.

K. Nijverheidsschool Lindenlei (15)

Mira Albrecht, Frédéric Cybulski, Erin Helsen, Lieven Lefere, Stéphanie Maesele, Diederick Nuyttens, Joris Perdieus, Lore Smolders, Annouk Thys, Valery Konevin, Dorien Van Bavel, Sanne Van Giel, Egon van Herreweghe, Miet Van Stichel en Sophie Vrancken.

1.4 Samenwerking (aanbod residentieateliers)

A. Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent

In Convent Huyshove wordt sinds 2010 een **residentieatelier** verhuurd aan de school. De residentiewerking is ingebed in de onderzoekscultuur van Sint-Lucas en kan een voorbereiding vormen op een doctoraat in de kunsten. Hiermee wil men ook een antwoord bieden op het vacuüm waarin kunststudenten na hun studies terecht komen.

Oshin Albrecht en Paul L. Van Haegenberg waren de eerste kunstenaars die er 6 maanden resideerden. De resultaten van hun residentie werden getoond

gedurende de Open Ateliers. Aansluitend vond een debat plaats over 'Ruimte voor onderzoek in de kunsten', over de logistieke noden van het onderzoek in de kunsten. Momenteel bevindt zich een nieuwe groep studenten in het atelier.

B. SWAP, Arts. Residencies. Exchange.

Een deelname aan SWAP (zie II punt 5.8) maakt kunstenaarsresidenties en internationale uitwisselingen binnen de werking van NUCLEO mogelijk. Wegens de beslissing van de Europese Gemeenschap om dit project niet te subsidiëren, bekijken wij samen met de Stad Gent in hoeverre het mogelijk is om dit residentieprogramma in gereduceerde vorm te realiseren en bijkomende budgetten aan te boren.

1.5 Atelier 2020

NUCLEO biedt in hoofdzaak het traditionele atelier aan: instapklaar, beschikbaar voor lange termijn en voorzien van water, elektriciteit en verwarming. Het zijn ruimtes om in te schilderen, tekenen, beeldhouwen, etc. die door de kunstenaar beschouwd worden als een private werkruimte.

Naast de blijvende nood aan traditionele ateliers merkt NUCLEO echter op dat er ook nood is aan ateliers voor **korte termijn (projectmatig)** of aan **gedeelde werkruimtes**. We willen het idee van één atelier per kunstenaar daarom openbreken.

Projectatelier Dit type atelier gaat in op de vraag van kunstenaars die voor het uitwerken van een specifiek project een werkplek nodig hebben. Het atelier is ook beschikbaar voor externe kunstenaars en kan per project gehuurd worden.

Gedeelde werkruimte/open werkplek

Dit type ruimte biedt antwoord op de vraag van kunstenaars die niet geïsoleerd willen werken en op zoek gaan naar contact, interactie en input van anderen.

De **Lindenlei** heeft reeds antwoord geboden op de vraag naar het eerste type: in 2010 werd een oproep naar kunstenaars gelanceerd om er voor een korte periode een atelier in gebruik te nemen en werk in situ te maken. Gedurende de Open Ateliers werden de resultaten getoond aan het publiek (zie III punt 2.5). Deze kunstenaars doorliepen niet de normale selectieprocedure omdat het een korte ingebruikname betrof.

We onderzoeken de mogelijkheid om hier een permanent projectatelier in te richten, samen met een gedeelde werkruimte. Dit geeft NUCLEO de mogelijkheid om snel te reageren en **flexibel** in te spelen op specifieke vragen van kunstenaars.

We willen verder onderzoeken of ook in de andere gebouwen nood is aan een gedeelde / open werkruimte, een centrale plaats die gratis gedeeld kan worden, met extra faciliteiten zoals WIFI. Dit betekent dat per gebouw één atelier getransformeerd moet worden in een open werkplek. Financieel zal dit de inkomsten van verhuur voelbaar laten dalen. De haalbaarheid van deze piste wordt dan ook verder onderzocht.

2 SPRINGPLANK: Artistiek netwerk

2.1 Informatievertrekking

NUCLEO verspreidt systematisch allerlei informatie over artistieke projecten onder haar residerende kunstenaars. Zo krijgen zij de kans om gemakkelijk in te spelen op opportuniteiten op artistiek vlak, waarvan ze anders vaak niet op de hoogte zouden zijn. In 2010 werden op die manier 19 mailings gedaan.

2.2 Website

De vereniging verspreidt informatie over de residerende kunstenaars via haar website. De kunstenaars krijgen hierop een persoonlijke pagina om zichzelf en hun werk te presenteren. De agenda op de website biedt de kunstenaars bovendien de mogelijkheid om activiteiten en publieksmomenten aan te kondigen. Verschillende kunstenaars maakten al melding van gelegde contacten via de website van NUCLEO.

In 2010 werd de website gehackt, waardoor we werden gedwongen om over te schakelen naar een nieuwe database. Hierdoor is het niet mogelijk om het aantal bezoeken voor 2010 nog terug te vinden: deze data gingen verloren.

2.3 Tentoonstellingsmogelijkheden

NUCLEO vzw stelt haar bureau als permanente tentoonstellingsruimte ter beschikking aan haar residerende kunstenaars. Deze exposities wordt steeds aangekondigd in de agenda op de website en op Facebook. In 2010 stelden Tinka Pittoors, Philip Henderickx en Eveliene Deraedt tentoon. Eric vande Pitte beet de spits af in 2011 met 'Marcelle visite les bureaux de Nucleo'.

In het verleden werden occasioneel toonmomenten georganiseerd met werk van kunstenaars in residentie. Dit gebeurde uitsluitend op aanvraag van de betreffende kunstenaar. Omwille van overlast voor de bureaus werd besloten om dergelijke activiteiten niet meer te laten plaatsvinden in het Begga Convent.

De ingebruikname van de Nijverheidsschool op de Lindenlei opent nieuwe perspectieven. Het gebouw bevat voldoende ruimte die dienst kan doen als tentoonstellingsruimte en plaats kan bieden aan toonmomenten en proefopstellingen van NUCLEO-residenten, toonmomenten in het kader van Europese uitwisselingen en gebruik door bevriende organisaties.

We plannen voor 2011 een nieuw luik op onze website: we willen graag de resultaten van het onderzoek naar tentoonstellingsruimtes in Gent (zie III punt

5.3) ontsluiten. Er komt op de site een digitale database waarop kunstenaars volgens zelfgekozen criteria naar een geschikte tentoonstellingsplek kunnen zoeken.

In 2011 wordt opnieuw een groepstentoonstellingsproject georganiseerd, in navolging van *De Collectie* in 2009. Voor deze tweede editie zal curatorenduo Alan Quireyns en Frederik De Preester een nieuw concept bedenken. Opnieuw zullen alle 'nucleo's' uitgenodigd worden tot deelname. De tentoonstelling zal plaatsvinden op de Lindenlei.

2.4 Ontmoetingsactiviteiten

NUCLEO engageert zich om een aantal ontmoetingsactiviteiten te organiseren, die haar kunstenaars in staat moeten stellen om hun artistiek netwerk uit te breiden en voeding te halen uit feedback van professionals uit het beeldende kunstenveld.

Hiertoe wordt gewerkt op een driesporenbeleid volgens doelgroep of publiek. Het doel van de verschillende activiteiten ligt dan ook telkens op een ander niveau.

A. Open Ateliers

Voorstelling

Doel

Het atelierbeleid van de Stad Gent en Provincie Oost-Vlaanderen onder de aandacht brengen van kunstenaar en publiek; de werking van NUCLEO vzw in de kijker zetten; een stimulans bieden aan jonge kunstenaars; een verruimende kunstparticipatie in Gent op gang brengen; het kunstonderwijs stimuleren; Gent als creatie- en cultuurstad promoten; de continuïteit van de Open Ateliers verzekeren.

Inhoudelijke draagkracht

Op **16 en 17 oktober 2010** vond de achtste editie van Open Ateliers plaats. Hierbij bouwde NUCLEO verder op de ervaring van vorige edities. De

kernactiviteit - het openstellen van kunstenaarsateliers – bleef ongewijzigd, maar kreeg dit jaar een extra inhoudelijk luik mee.

NUCLEO maakte van de gelegenheid gebruik om het voormalige schoolgebouw op de Lindenlei open te stellen voor publiek. De site gaf het evenement extra draagkracht: het fungeerde niet enkel als meetingpoint, maar stond ook symbool voor de problematiek van **leegstand in de stad**.

Een tweede problematiek die NUCLEO wilde aankaarten is de blijvende **nood aan atelierruimtes**. Omdat ze niet meteen iedereen een ruimte kan aanbieden, werden 'dakloze' kunstenaars uitgenodigd om drie maanden in het gebouw een ruimte in gebruik te nemen. Ook pas afgestudeerden van Sint-Lucas en KASK werden uitgenodigd tot deelname aan het project IN SITU.

Participanten & samenwerking

Zowel NUCLEO **kunstenaars** als 'externen' werden uitgenodigd om deel te nemen. Op deze manier kregen ook niet-residerende kunstenaars de kans om in de kijker te staan. In totaal namen 70 kunstenaars deel: 50 'Nucleo's' en 20 externen. Verder participeerden **Gentse organisaties** zoals Kunst(h)art vzw, IPS, Compagnie DeRover vzw en Kunst In Huis aan het evenement.

Drempelloos

Tijdens **Open Ateliers #08** werd - net als de vorige edities - **zonder een vast parcours** gewerkt. Zo kon de bezoeker zelf kiezen welke ateliers hij bezoekt. Bovendien werd het geheel van alle activiteiten opnieuw **gratis** aangeboden.

Omkadering

Lindenlei

In juni nodigde NUCLEO 'dakloze' kunstenaars uit om gedurende een korte periode een atelier in het voormalige schoolgebouw in gebruik te nemen. NUCLEO voorzorg noodzakelijke nutsvoorzieningen zoals water en elektriciteit. In totaal werden 24 kunstenaars geselecteerd. Het werk dat de kunstenaars ter plekke maakten, werd in zijn geheel getoond als locatieproject **IN SITU** tijdens Open Ateliers.

In samenwerking met lokale actoren werd een uitgebreid programma

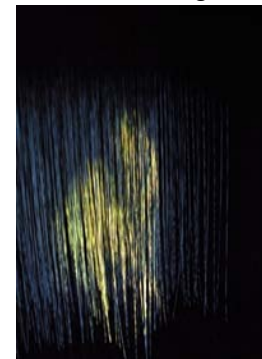
gerealiseerd op de Lindenlei. Op die manier konden ook andere artistieke disciplines/domeinen betrokken worden, die **Open Ateliers #08** deed ontplooiën tot een interdisciplinair evenement. NUCLEO zorgde voor de logistiek, de partners stonden zelf in voor de opvolging en organisatie van hun evenement.

- Kunstenaarscollectief **Abattoir D'Amis** organiseerde een groepstentoonstelling
- Timelab presenteerde voor de eerste keer het **fabFood Resto**
- **Artcinema OFFoff** bracht een nieuwe editie van Jonge Zwervers en de wereldpremière Book, A Room
- **Democracy** en **Kinky Star** nodigden drie opkomende Gentse talenten uit: Rat Ka Bay Bal, Say Hello To My Kids en Rauw & Onbesproken, de winnaar van De Beloften.

Op andere locaties

- **Democracy** organiseerde repetities in de Leopoldskazerne en serveerde er soep.
- In teken van de residenties organiseerde **Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent** het debat 'Ruimte voor onderzoek in de kunsten', over de logistieke noden van het onderzoek in de kunsten. Sprekers waren o.a. Peter De Graeve (FAK KU Leuven), David Huycke (MAD faculty), Esther Venrooij (Sint-Lucas BK Gent,), Kristof Van Gestel (KASK), en Marjoleine Maes (NUCLEO vzw). Frank Maes coördineerde het gesprek.

De nauwe samenwerking met alle deelnemende organisaties verliep vlot. Elke participerende instantie heeft vanuit zijn specifieke werking en invalshoek een beslissende bijdrage geleverd aan de uitwerking van het project.

Uitwerking

Meetingpoint

Zoals elke editie, is het meetingpoint het vertrekpunt van de atelierroute. Het is tevens de plek waar mensen de nodige uitleg krijgen en de plannen met de verschillende locaties verdeeld worden. Dit jaar bevond het meetingpoint zich in het voormalige schoolgebouw op de Lindenlei.

Het meetingpoint is meteen het fietsenverdeelpunt: **50 fietsen en 5 tandems stonden gratis ter beschikking**. Beide dagen van het weekend werden een 30tal fietsen uitgeleend, vooral de tandems waren in trek.

Participanten

Naast **70 individuele kunstenaars** namen **10 organisaties** deel. In totaal waren er **27 locaties** in Gent te bezoeken.

Er namen **24 kunstenaars** deel aan het project **IN SITU**. Ook Abattoir d'Amis, Timelab, Artcinema OFFoff en Democracy & Kinky Star leverden een bijdrage aan het evenement op de Lindenlei.

Openingsuren

Ook dit jaar werden de ateliers twee dagen opengesteld; telkens van 12u00 tot 18u00.

Op de Lindenlei startte het programma zaterdag vanaf 17u00, zondag vanaf 12u00.

Publieksbereik

De bezoekersaantallen varieerden van locatie tot locatie. In het Kleine Begijnhof kregen de kunstenaars pas vanaf 14u00 de eerste bezoekers over de vloer. De Leopoldskazerne en het pand in de Hospitaalstraat konden rekenen op een grotere toestroom, verspreid over het weekend. Dit is vermoedelijk te wijten aan de respectievelijke ligging dichtbij (kazerne, Hospitaalstraat) en ver van het meetingpoint (Begijnhof).

De **ateliergebouwen van NUCLEO** ondervonden meer belangstelling dan de **individuele externe ateliers**. Voor bezoekers is het aanlokkelijker om deze 'clusters' van ateliers te bezoeken, dan op zoek te gaan naar individuele ateliers.

Indien deze trend zich voortzet is het openstellen van externe ateliers in mindere mate opportuun. Dit moet dan ook bekeken worden naar de volgende edities.

Op zaterdag begon het programma op de **Lindenlei** nadat de ateliers gesloten waren. Op die manier hoopten we de bezoekers van de ateliers en de deelnemende kunstenaars naar het avondprogramma te lokken. Schepen Decaluwe hield een inleidende speech op de receptie. Voor het feest later op de avond bleef een massale opkomst uit, maar we konden toch rekenen op een 300-tal bezoekers. Deelnemende kunstenaars gaven soms verstek om de dag erop opnieuw fris hun atelier te kunnen openstellen.

Zondagavond doofde de drukte stilaan uit. Het laatste concert van de avond door Rauw & Onbesproken kon rekenen op de nodige aandacht, maar de geplande projectie van de films van Maya Deren om 20u30 werd afgelast wegens te weinig publiek. Omdat er niet met ticketverkoop werd gewerkt is het moeilijk om een exact **bezoekersaantal** op te geven. Het bezoekersaantal in de ateliers varieerde van 20 tot 300 personen, naargelang de locatie. Op zondag werden de ateliers drukker bezocht dan op zaterdag.

We schatten een totaal publieksbereik voor alle ateliers en activiteiten samen van 1.500 personen.

Het publiek was van **diverse aard**. Dankzij feedback van verschillende kunstenaars weten we dat het een erg geïnteresseerd publiek was. En ook deze editie maakten enkele kunstenaars melding van verkoop en gelegde contacten voor tentoonstellingen.

Een beeldverslag is online terug te vinden op <http://www.nucleo.be/nieuws/detail/nl/74>

Pers en communicatie

Tijdens de **Cultuurmarkt** van 13 september zorgde Kunst In Huis voor de verspreiding van flyers.

Verder werd er uitgebreid **promotie** gevoerd. Er werden 7.500 flyers en 2.500 afficheplannen gedrukt.

Voor de verspreiding in Gent werd opnieuw samengewerkt met AANP; zij kregen 1.000 affiches en 3.000 flyers. Aan de kunstenaars en deelnemende organisaties werden er evenveel uitgedeeld. Op het meetingpoint werden 750 stuks voorzien om uit te delen.

De campagne bestond verder uit flyeren in cafés, musea en culturele instanties als HISK en Vooruit.

De **elektronische verspreiding** gebeurde via een mailing naar een 5000-tal email-adressen. Het evenement werd tevens digitaal aangekondigd op Cultuurweb, www.allesovergent.be en via de nieuwsbrief van BAM, Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent, Gratis in Gent (Gentblogt) en Facebook.

Kunstenaar Koen Vromman maakte twee **filmpjes** die dienden als 'teaser'. Deze werden op YouTube en Facebook geplaatst. De deelnemende kunstenaars hebben ze gretig verspreid. <http://www.nucleo.be/nieuws/detail/nl/73>

NUCLEO informeerde de **lokale pers. AVS (kiosk)** pikte erop in en maakte een aankondiging van het evenement. In de schrijvende pers zijn er helaas geen artikels verschenen. Wel werd Open Ateliers vernoemd in de agenda van WeekUp.

Financiën

Het project werd gefinancierd met de projectsubsidie van de Stad Gent (5.000 €), inkomsten uit drankverkoop (1.056,61 €) en eigen middelen (2.262,60 €). De kost van het project bedroeg 8.319,21 €, zonder de eigen personeelskosten voor algemene coördinatie en communicatie af te rekenen.

De coördinatie van de locatie Lindenlei en de artistieke productiekosten zijn gefinancierd van de coproductie met SMartBe, en dit voor 11.010,86 €.

Voor het gebruiksklaar maken van het gebouw op de Lindenlei werd geput uit de toegekende investeringssubsidie van de Stad Gent voor een bedrag van 14.734,87 €.

B. NUCLEO puur NUCLEO

Met deze activiteit wordt gemikt op een intern publiek: de kunstenaars en personen die nauw betrokken zijn bij de organisatie.

De kruisbestuiving in de ateliers van NUCLEO blijkt minder spontaan van de grond te komen dan werd verondersteld. Zo blijkt dat kunstenaars vaak op verschillende ogenblikken komen werken in hun atelier, waardoor ze elkaar niet zien en in sommige gevallen zelfs nauwelijks kennen. Verder is het een algemene klacht van de kunstenaars dat ze tijdens de Open Ateliers niet de kans hebben om elkaars atelier te bezoeken, zeker niet wanneer ze in verschillende gebouwen werken.

Om dit te ondervangen en tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de kunstenaars werden in 2008 de NUCLEO puur NUCLEO-dagen in het leven geroepen. Het is daarbij de bedoeling om een kleinschalige activiteit per gebouw te organiseren, waarbij de kunstenaars in dat gebouw hun deuren openstellen en er achteraf een kleine receptie wordt georganiseerd. Enkel de kunstenaars uit de andere gebouwen, leden van de toewijzingscommissie, leden van de Raad van Bestuur en andere personen die nauw betrokken zijn bij de organisatie worden uitgenodigd, zodat ze elkaar (beter) kunnen leren kennen.

Op 20 juni vond een vijfde NPN plaats met een Open Atelier + pannenkoeken- en taartnamiddag georganiseerd in de gebouwen Begga Convent en Infirmerie. Het is de tweede keer dat er op deze plaats een NPN plaatsvond en de kunstenaars brachten met enthousiasme het idee van het dessertenbuffet aan. Er was een opkomst van 28 personen.

Beeldverslag: <http://www.nucleo.be/nieuws/detail/nl/64/912>

Op 18 december werd voor de zesde editie een Open Ateliers+absintavond georganiseerd in Convent Huyshove in de sneeuw. Er werd door de kunstenaars voorzien in hete soep, goulash, Irish coffee en dessert. Ook hier werd het concept voorgedragen door de kunstenaars zelf. Er waren 29 deelnemers.

Beeldverslag: <http://www.nucleo.be/nieuws/detail/nl/84/5251>

Deze activiteiten blijven een meerwaarde betekenen en zullen in 2011 voortgezet worden aan een tempo van 2 bijeenkomsten per jaar.

C. Atelierbezoeken

NUCLEO engageert zich om haar kunstenaars de kans te geven hun werk voor te stellen aan experts uit het beeldende kunstenveld. Zij kunnen artistieke voeding en feedback te halen uit deze ontmoetingen, hetgeen hun werk en de visie die zij hierop ontwikkelen ten goede zal komen. Zo wordt actief gewerkt aan het netwerk van de kunstenaars en kunnen zij zich op artistiek vlak laten adviseren door deskundigen.

Binnen het tentoonstellingsproject dat NUCLEO organiseert in 2011 worden atelierbezoeken ingepland. Het is een eerste kennismaking tussen de curatoren en de NUCLEO-residenten.

2.6 Lindenlei als springplank voor experiment en underground

NUCLEO wil de site van de Lindenlei blijvend openstellen als plek met zin voor experiment en zo de undergroundbeweging stimuleren. Daarom stellen we lokalen ter beschikking aan organisaties en kunstenaars die op zoek zijn naar een plek om een specifiek project uit te werken.

Om een aanhoudende dynamiek in het gebouw te verwezenlijken zijn flexibiliteit, snelheid, samenwerking en multidisciplinariteit sleutelwoorden. We zoeken permanent naar geschikte partners.

Daarbij zal NUCLEO de opportuniteit op het vlak van ruimte aanbieden en de rest overlaten aan de spontaniteit van de gebruikers, zodat het undergroundgehalte behouden blijft.

2010 - Timelab, Art Cinema OFFoff, Abattoir D'Amis en Democracy & Kinky Star

Tijdens de Open Ateliers in 2010 was deze site de draaischijf van het evenement gedurende het hele weekend. NUCLEO nodigde andere Gentse organisaties uit zoals Timelab, Art Cinema OFFoff, Abattoir D'Amis en Democracy&Kinky Star om eigen activiteiten te organiseren.

Deze samenwerking met andere lokale actoren verruimde de draagkracht van het evenement waarbij iedere organisatie vanuit zijn expertise en specialiteit een belangrijke bijdrage leverde aan het evenement (zie III punt 2.5).

2011 - Law & Ladda

Ladda vzw experimenteert al geruime tijd met 'tijdelijke' laagdrempelige presentatieplekken voor jonge kunstenaars, open & gedeelde werkplaatsen met draadloos internet, gratis, koffie, gezamenlijke ateliers, ... in een alternatief jeugdcultureel onderzoekskader.

Law programmeert reeds 5 jaar binnen- en buitenlandse muzikale topacts in diverse subculturele stromingen en verbreed haar actieradius momenteel door te experimenteren met verschillende formats, door buiten de standaard 'party-concert – concepten' te kleuren, andere formats te exploreren (dikwijls met ideologische inslag) en andere samenwerkingen in het Gentse en daarbuiten aan te gaan.

Ladda en Law werkten reeds samen in het kader van een inhoudelijk event rond Creative Commons (een alternatief voor copyright) en voor een ludieke klerenzamelactie voor daklozen in het kader van het project Espace Ladda #6 SHARE.

Beide vzw's bundelen in april 2011 de krachten met **Whole Ladda Law @ KTA (werktitel)**: een cultuurhappening, een evenement en ontmoetingsplek dat openstaat voor een breed en gemengd publiek, met plaats voor (jonge) actieve creatievelingen en liefhebbers van (jeugd)cultuur in de brede zin, ... en dat in een ongedwongen, prikkelend, stimulerend kader.

Met NUCLEO als facilitator van de site op de Lindenlei, is dit evenement een eerste stap in een duurzame zoektocht naar, en een legitieme plek voor (Gentse) underground, onderstromen buiten de reguliere en gevestigde kunst- en cultuurcircuits. Met een open geest en actieve vorm van dialoog met bestaande huizen, instanties, organisatoren, circuits, scènes en ook 'tegenpolen' (mainstream, commercie) creëert ze een 'neutrale tussenruimte'. Een plek waar verschillende werelden elkaar kunnen ontmoeten, ...

Een hedendaags en stedelijk platform met aandacht voor tijdelijkheid, experiment, underground, vernieuwing, idealisme, actie, alternatieve cultuurbeleving, culturele subcultuur, DIY. In elk geval organisch en spontaan, vrij, neutraal van aard maar met persoonlijkheid/karakter...

Verder verspreidde het nieuws zich snel dat er een leegstaand gebouw beschikbaar is en krijgt NUCLEO regelmatig nieuwe vragen hieromtrent. Zo maakte kunstenaar Elke Boon gebruik van de ruimtes in het gebouw voor een filmopname, creëerde Nele Fack er een installatie en werd er voor het tv-programma Cobra een stukje gefilmd over Triggerfinger.

3 WERKPLAATS: Productiefaciliteiten

3.1. Inventarisatie

Productiefaciliteiten zijn een noodzakelijke voorwaarde voor de totstandkoming van veel kunstwerken. Kunstenaars hebben nood aan allerlei "tools", gaande van een keramiekoven, een bronsgieterij, een houtbewerkingsatelier tot een zeefdrukkers, etc. Vaak is de aankoop ervan echter niet te bekostigen met de inkomsten uit de eigen artistieke activiteit, zeker in het begin van een artistieke carrière.

Kunstenaars zijn daarom gebaat bij productiefaciliteiten die projectmatig ter beschikking worden gesteld, zoals bv het geval is in het productiecentrum van het FLACC te Genk.

Alvorens te willen overgaan tot een in het leven roepen van een nieuwe productiewerkplaats in Gent, wil NUCLEO samen met de Stad onderzoeken welke faciliteiten momenteel reeds aanwezig zijn in het Gentse stedelijk weefsel, vb bij de hogere kunstopleidingen maar ook bij allerlei verenigingen en zelfs individuele kunstenaars. Dit zou gerealiseerd kunnen worden via een onderzoeksopdracht van de Stad Gent (zie III punt 5.3). Hiervoor werd in 2008 een nota geschreven, met de vraag om 25.000 € subsidie aan te wenden voor het voeren van dit onderzoek. Hiervoor werden momenteel nog geen middelen toegekend, maar we blijven deze piste verder opvolgen.

3.2. Ontsluiting

Ontsluiting van de reeds aanwezige productiefaciliteiten in Gent via een intensieve vernetwerking van het beeldende kunstenveld kan de volgende stap zijn. Zo kunnen de reeds aanwezige productiefaciliteiten maximaal benut worden, waardoor de investering gemakkelijker terug te verdienen wordt.

Bovendien kunnen kunstenaars die niet voldoende bemiddeld zijn om zelf tot het aanschaffen van bepaalde faciliteiten over te gaan, er op projectmatige basis gebruik van maken, hetgeen de productie van beeldend werk in Gent alleen maar ten goede zal komen.

Tenslotte kunnen ook kunstenaars van buiten Gent van deze faciliteiten gebruik maken, wat hen voor het uitvoeren van nieuw werk naar de stad zal brengen. Ook buitenlandse kunstenaars zullen het als een groot voordeel zien dat deze middelen voorhanden zijn.

Kunstenaarsresidenties in Gent zullen hierdoor vlotter verlopen en ook de grote instellingen in het domein van de beeldende kunst zullen hiervan de vruchten kunnen plukken.

Als eerste stap in dit proces werd een samenwerkingsovereenkomst met Sint-Lucas Gent ondertekend. De NUCLEO-residenten kunnen sindsdien gratis gebruik maken van de productieateliers van de school. Enkel de gebruikskosten worden in rekening gebracht. Het betreft de werkplaatsen audio, hout, metaal en afgiettechnieken, fotografie, glas, grafiek, keramiek, textiel en zeefdruk.

2011 geldt als proefperiode, nadien wordt de samenwerking geëvalueerd en eventueel in een bijgeschaafde vorm voortgezet

4 MAATSCHAPPELIJKE INBEDDING

4.1 Algemeen

NUCLEO vindt het belangrijk om oog te hebben voor de maatschappelijke inbedding van haar ateliers. Het is namelijk niet zo, dat deze ateliers een eiland vormen zonder contact met het maatschappelijk weefsel dat hen omringt. Dit aandachtspunt zal echter steeds per locatie bekeken worden, aangezien alles afhangt van de concrete context waarin de ateliers zich bevinden.

De ateliers in het **Begijnhof ter Hoyen** zijn reeds vrij goed gekend bij de bewoners van het begijnhof: tijdens de Open Ateliers komen ze graag op bezoek. Verder organiseren de begijnhofbewoners een jaarlijkse picknick die op de koer van NUCLEO plaatsvindt (aangezien het verboden is op het grasveld).

Blok E van de Leopoldskazerne ligt anderzijds als een kunstenaars- en muzikantenbastion vlak bij de uitgaansbuurt van de Overpoort, midden in een studentenbuurt. De kunstenaars zitten hoog en droog in hun atelier en hebben betrekkelijk weinig contacten met hun directe omgeving. Aangezien het hier niet direct om een “woonwijk” of zelfs een wijk tout court gaat, lijkt de relevantie van een discours over maatschappelijke inbedding op deze locatie minder groot.

Op de locatie van de **Gustaaf Callierschool** was dit des te meer het geval. De activiteiten om de maatschappelijke inbedding van de ateliers te bevorderen concentreerden zich dan ook hier.

4.2 Gustaaf Callierschool

A. De wijk Bernadette

Bernadette ligt in Sint-Amandsberg. De wijk is gebouwd in de jaren '20 van de vorige eeuw om de woningnood tussen de twee wereldoorlogen te helpen opvangen. In ware “garden-city” stijl, een mode die toen kwam overwaaien uit Engeland, is de buurt een architecturaal zeer herkenbaar geheel. Er zijn in “de blok” zelf een tweehonderd woningen. Er is geen opvallende of uitzonderlijk hoge aanwezigheid van allochtonen (lager dan gemiddeld in Gent).

“Bernadette” heeft een kwalijke reputatie. In de scholen in de omgeving van Bernadette denkt men te weten welk vlees men in de kuip heeft wanneer een nieuwe leerling in de Sint-Bernadettestraat blijkt te wonen. Bij de politie en verschillende sociale voorzieningen staat Bernadette gekend als een “moeilijke buurt”. Toch lijkt alles koek en ei wanneer je de eerste keer Bernadette komt binnenwandelen. Er is ruimte, de huizen zien er over het algemeen verzorgd uit, de kinderen kunnen er nog op straat spelen, ...

Na vijf jaar werking ter plaatse bleek dat Bernadette haar geheimen niet meteen prijsgeeft. Onze ervaringen met de kinderen van de wijk lieten ons meteen een andere werkelijkheid zien. Een rauwere werkelijkheid die ook bleek uit gesprekken met inwoners van de buurt.

De confrontatie met de buurt(bewoners), die de kunstenaarsateliers van NUCLEO beschouwden als een “vreemd lichaam” op hun territorium, was dan ook navenant. Een reeks vandalenstreken en inbraken in de Gustaaf Callierschool heeft ervoor gezorgd dat we onmogelijk aan deze problematiek konden voorbijgaan.

B. Cultureel BuurThuis Bernadette

Vanuit de problemen op sociaal vlak die werden ervaren door alle actoren in de wijk Bernadette, werd geprobeerd om een geïntegreerde aanpak te genereren om de lokale samenlevingsproblemen aan te pakken.

Hieruit is het plan voor de herbestemming van de Gustaaf Callierschool als Cultureel BuurThuis voortgekomen. Verschillende partners hebben de handen in elkaar geslagen, omdat elk afzonderlijk steeds weer tegen dezelfde muur bleef aanlopen.

Dit samenwerkingsverband binnen de Gustaaf Callierschool werd al schertsend de “groepspraktijk voor Bernadette”, of ook wel het buurtteam Bernadette genoemd (zie II punt 5.3). NUCLEO nam tot voor kort actief deel aan dit buurtteam.

4.3 Problematiek

In eerste instantie was de **invulling van het gebouw** met culturele en sociale actoren tijdelijk. Sinds 2007 ijverden de verschillende gebruikers van het gebouw evenwel voor een definitieve herbestemming als Cultureel BuurThuis, waar zowel plaats zou zijn voor kunstenaars als wijkbewoners.

Terwijl de beslissing tot een eventuele renovatie van het pand uitbleef, verslechterde de **staat van het gebouw** zienderogen. Het dak van de linkervleugel lekte op tal van plaatsen, wat onder andere zorgde voor waterinsijpeling in lamparmaturen in de gang. Het gebouw, en daarmee zijn gebruikers, werd ook geteisterd door vandalisme en inbraak. Een groot aantal voorvallen werd officieel vastgesteld door de ordediensten. Zeer veel ruiten sneuvelde. Aangezien de toekomst van het pand onduidelijk bleef, werden ze niet vervangen maar

dichtgetimmerd met platen, wat het gebouw het karakter van een kraakpand bezorgde. Bovendien bleken de technische diensten van de stad moeilijk te plaatsen te geraken om onder meer de gebroken omheining en verschillende elektriciteitsdefecten te komen herstellen.

De buurt is gekend voor tal van **samenlevingsproblemen**. Hierop een antwoord bieden, is niet evident en vereist een duurzame aanpak. Vanuit de problemen op sociaal vlak die alle actoren in de wijk ervaren, werd geprobeerd om een geïntegreerde aanpak te genereren met oog op de versterking van de sociale cohesie en de vermindering van conflicten tussen bewoners. Via NUCLEO's engagement in het sociaal-artistieke project Moscou-Bernadette, in het buurtteam Bernadette en door de organisatie van wijkgerichte activiteiten nam ze gedurende enkele jaren nadrukkelijk haar rol en verantwoordelijkheid hierin op. Ondanks alle goede bedoelingen en de reeds geleverde inspanningen, bleef de nood groot aan een coördinerende hand.

In 2009 begon de situatie hoe langer hoe meer uit de hand te lopen. De overlast werd veroorzaakt door een groep jongeren. **Vandalisme en inbraken** namen steeds driestere vormen aan. Eén van de bedenkelijke hoogtepunten was de vernieling van kunstwerken met een schade van 12.000 à 15.000 € tot gevolg. De jongeren gingen tevens over op **persoonlijke bedreigingen**: in september drongen jongeren binnen in het gebouw en spotten zij met een verfbus een bedreigende tekst op de vloer van het atelier van een kunstenaars.

De samenloop van de staat van het gebouw met de sociale overlast maakten de situatie onhoudbaar en de werking van NUCLEO quasi onmogelijk. Er waren toen nog 2 kunstenaars aanwezig in het gebouw, de rest van de kunstenaars zegden begripelijkwijze hun atelier op.

In 2010 stelde NUCLEO vast dat haar hoofdmissie, kwaliteitsvolle ateliers ter beschikking stellen, in de Bernadettewijk niet meer naar behoren vervuld kon worden, laat staan dat de veiligheid van de huurders en hun bezittingen gegarandeerd werd. Het verblijf van de kunstenaars en ons sociaal-artistiek engagement in Bernadette kwamen in het gedrang. In april 2010 werd in overleg

met departementshoofd Cultuur Johan Vandewiele beslist om het huurcontract van het gebouw stop te zetten.

Onze verplichtingen voortvloeiende uit het convenant “Actie actieve en creatieve wijken” met Stad Gent in het kader van het Vlaamse Stedenfonds 2008-2013 werden grondig bekeken door Johan Vandewiele en Marijke Leye. In onderling overleg werd besloten dat een afbouwscenario van de sociaal-artistieke werking in Bernadette de beste optie was. Het convenant wordt momenteel aangepast.

De geplande sociaal-artistieke en wijkgerichte activiteiten in Bernadette werden in 2010 nog gerealiseerd tijdens de eerste helft van het jaar. In 2011 wordt een publicatie gepland waarin een totaalbeeld wordt geschetst van project Moscou-Bernadette. De eerste besprekingen hierover met Dienst Kunsten en S.M.A.K. zijn lopende.

4.4 *Project Moscou-Bernadette*

A. Over Moscou-Bernadette (2005-2010)

In 2005 startten NUCLEO, Dienst Kunsten van de Stad Gent en het S.M.A.K. samen het project Moscou-Bernadette op (zie II punt 5.4). Dit wijkgericht project wilde de mogelijkheden van de actuele beeldende kunst in de Gentse buurten Moscou en Bernadette aftasten. Het project ontwikkelde zich aan de hand van diverse acties in de buurten en ontmoetingen met kunstenaars.

Aan de hand van een aantal kunstgeoriënteerde acties in de buurten kreeg dit project langzaam maar zeker vorm in de wijken, en gaven de wijken vorm aan het project. Door het uitwisselen van contacten en onze langdurige aanwezigheid in de wijken hoopten we dat actuele kunst een unieke plek kon verwerven in Moscou en Bernadette. We wilden vooral een dialoog aangaan met de bewoners en werkten vanuit de realiteit van hun wijk. Ter plaatse werkten we intensief samen met de lokale partners.

We nodigden kunstenaars en buurtbewoners uit om op verschillende manieren met mekaar in contact te komen. Zowel voor de kunstenaar als voor de buurt zelf gingen we nooit uit van een kant en klaar voorstel. Wel wilden we op die manier ervaringen cumuleren. Tijd was daarom een essentieel onderdeel van Moscou-Bernadette.

De waarde van het project ligt ook in de uitdaging die door de kunstenaar wordt aangereikt. Hij schept iets, toont iets en wacht af of iemand in de buurt de kriebels voelt om erin mee te gaan. In plaats van een kant-en-klaar educatief format, wordt er een ander avontuur aangeboden. De kunstenaar mag iets toevoegen aan de buurt, maar zuigt het bijzondere ervan niet zomaar op om het enkel weer te geven. Hij daagt bewoners uit om zelf iets te ondernemen.

Zowel startende als doorgewinterde kunstenaars uit binnen- en buitenland werden aangezocht om kennis te maken met de buurten en hun positie binnen de context van die buurten af te tasten. Het partnerschap van het S.M.A.K. hield de continue begeleiding van de kunstenaars en hun traject in de buurten in. Dienst Kunsten bewaakte het sociaal-artistieke onderzoek en de brug naar de stad. NUCLEO bouwde mee aan het inhoudelijk traject en beheerde de atelierruimtes in Bernadette.

Wijkgerichte activiteiten

NUCLEO engageerde zich voornamelijk in Bernadette, aangezien haar ateliers in deze wijk lagen. Vanuit NUCLEO organiseerde Olivier Provost wijkgerichte activiteiten in Bernadette en trachtte actief de link te maken tussen de atelierwerking en de buurt.

B. Activiteitenverslag 2010

Alle activiteiten zijn met beeldmateriaal terug te vinden op <http://www.nucleo.be/socart.php?la=nl&archieff=0>

Bernadette januari – juni 2010:

Hugo Azcuy Castillo - De deuren van Bernadette (tot 28 februari 2010)

Terwijl de Callierschool aan blijvend verval werd overgelaten, namen de tieners en jongeren van de wijk Bernadette reeds een aantal deuren uit het gebouw onder handen. Samen met Hugo Azcuy Castillo, een schilder uit Cuba, maakten ze echte kunstwerkjes van de douchedeuren uit de sanitaire vleugel. Een 30-tal jonge bewoners van de wijk maakten van 14 deuren een persoonlijk schilderij. Na een aantal verkennende gesprekken en oefeningen kregen zij de opdracht zich te laten inspireren door een symbool en dit over te brengen op de deuren. Hugo koppelde dit aan zijn eigen project 'Hugo Itinerary Art'. Dit project gaat over het brengen van kunst op plaatsen waar dit niet vanzelfsprekend is. De deuren stonden symbool voor de constante dialoog tussen het innerlijke en het uiterlijke, tussen de mens en zijn omgeving.

De deuren werden na afloop getoond op het Kutunkafestival op De Site (8 mei 2010).

Deelnemers:

Brandon Deroo, Robin Verschelde, Laetitia en Angelo Vercruisse, Giovanni De Vleeschouwer, Ian Geirnaert, Joshua Van Damme, Giovanni De Wit, Axl, Sarah, Tamara en Gino Bayens, Deborah De Waele, Axelle en Michelle Verschueren, Jeroen Adriansens, Marilou Provost en Angie ?.

Doelstellingen:

- Het verhaal van het gebouw en daardoor van de wijk zelf in ere houden.
- Negatief zelfbeeld en kwalijke reputatie van de deelnemers t.o.v. de buurtbewoners relativiseren.
- Via kunst de mogelijkheden van de deelnemers verkennen en aanzetten tot een betere communicatie.
- Opzetten van een expo in de wijk en optimaliseren van de sociale cohesie.

Saar De Buysere - Iedereen draagt zijn steentje bij (deel 2, 26 juni 2010)

In 2009 vond een eerste deel plaats van dit project waarbij een gedeelte van de voorgevel van het schoolgebouw werd beschilderd. De muren waren dringend aan een opknappbeurt toe en Saar De Buysere bedacht een 'digitaal' schilderij om op de muur te schilderen. Gewapend met koffie en koeken trokken Olivier en Saar de buurt in om bij de bewoners inspirerende motiefjes te zoeken. Vooral het behangpapier en de gordijnen werden bestudeerd. Gedurende 5 dagen werkten 40 mensen aan de schildering.

Op vraag van Stad Gent en de buurtbewoners werd in 2010 het andere deel van de voorgevel bewerkt. Het bloemenmotief dat gedistilleerd werd uit het behangpapier van de oudere buurtbewoners werd over de gehele gevel aangebracht.

Doelstellingen:

- Een opwaardering van de voorgevel.
- De drempel tot het gebouw en het hulpplatform verkleinen.

Frank Depoorter - Blauw

Na een lange aanloop werd in 2008 een vergunning aangevraagd voor de realisatie van het werk Blauw. Na een rondvraag in de buurt met affiches en een testfase voor de vlakken op de grond stond iedereen klaar voor de uitvoering van het werk. De vergunningsaanvraag voor dit project werd echter negatief geadviseerd in 2009. In 2010 bleef dit verdict ongewijzigd waardoor Blauw tot op heden geen finalisering kent.

Moscou:

Publicatie Bart Lodewijks (initiatief S.M.A.K., 9 mei 2010))

In 2008 werkte Bart Lodewijks een heel jaar in Moscou, waar zijn tekeningen zich ontwikkelden tot één groot werk. Niet enkel zijn krijtlijnen kenden die ontwikkeling, ook zijn aanwezigheid in de buurt werd complexer. Op de langzame manier die hem eigen is druppelde hij binnen in Moscou. Krijtlijnen trekkend op huizen leerde hij steeds meer inwoners kennen en spraken meer mensen hem aan. Hij heeft daardoor ook tekeningen kunnen maken in interieurs van huizen. Vooral in het seinhuisje in de Zetternamstraat ontwikkelde zich een

hechte relatie. Op die woning maakte hij een belangrijke tekening die zowel binnen als buiten te zien is.

Bart schreef een reeks teksten waarin hij zijn bevindingen bij het tekenen en het dieper vernesteld geraken in de relaties met de inwoners van het huis beschrijft. Dit aspect werd steeds belangrijker in zijn werk maar is nooit deel gaan uitmaken van een bewuste sociale of artistieke strategie.

Het project van Bart Lodewijks werd afgesloten met de presentatie van het boek *Onvergetelijke Buurt - voorstel tot permanente krijttekeningen* in mei 2010. Hierop waren een 15-tal buurtbewoners aanwezig. Aansluitend werd een bezoek aan de wijk georganiseerd, waarbij geïnteresseerden de gelegenheid kregen om de krijttekeningen te bekijken, in sommige gevallen in de huizen van de buurtbewoners.

Moscou en Bernadette:

Emilio Lopez Menchero (initiatief S.M.A.K.)

In Moscou en Bernadette wil Emilio Lopez Menchero de inwoners vragen om een lied te zingen. Met deze reden komt hij bij de inwoners van de buurt binnen en filmt hen in hun eigen omgeving. Hij vraagt ze om een lied te zingen en vervolgens te luisteren naar een lied uit de andere buurt (Moscou versus Bernadette). Zowel het lied als het luisteren worden gefilmd. De stukjes opname worden aan elkaar gemonteerd als een continu zingen en luisteren naar elkaar. Dit werk wordt als een autonoom kunstwerk gepresenteerd op een neutrale plaats, waar hij de inwoners van beide buurten uitnodigt zodat ze elkaar “echt” kunnen ontmoeten.

Dit project was in 2010 in voorbereiding en wordt in 2011 uitgevoerd.

5 KENNISCENTRUM en LABORATORIUM

5.1. Visie op atelierbeleid

De werking van NUCLEO vzw is ingebed in een brede visie op atelierbeleid: de organisatie heeft de discussie over atelierbeleid in Vlaanderen mee vorm gegeven. NUCLEO vzw wordt hierover op regelmatige basis geconsulteerd. NUCLEO wil zich blijven informeren over de visie op en de praktische uitwerking van een atelierbeleid bij andere atelierorganisaties en deze gegevens archiveren. Daarom blijft de organisatie tweemaal per jaar actief deelnemen aan de vergaderingen omtrent atelierbeleid op het Landelijk Overleg Atelierorganisaties in Nederland. Het overleg is voornamelijk gericht op overdracht van kennis en informatie en op krachtenbundeling van de deelnemende atelierorganisaties. In 2010 werd op 22 april vergaderd in Nijmegen en op 4 november in 's Hertogenbosch.

NUCLEO vzw is ook lid van het Informatiecentrum Werkruimte Kunstenaars (IWK). De doelstelling van dit centrum is het verbeteren en uitbreiden van de voorzieningen ter bevordering van betaalbare ateliers en woonwerkruimtes voor kunstenaars.

Verder is er op regelmatige basis overleg en uitwisseling van informatie met vzw Studio Start, die het Antwerpse atelierbeleid uitvoert. Coördinator Greet Vlegels maakt sinds 2009 deel uit van het bestuur van NUCLEO.

Om de groei van zowel de eigen werking als een atelierbeleid op subregionaal niveau te verzekeren, zal NUCLEO vzw haar bestaande samenwerkingsverbanden versterken en zich verder integreren in landelijke en internationale netwerken, zoals het SWAP, (zie II punt 5.8) om een internationaal uitwisselingsproject uit te bouwen.

5.2. Advies

NUCLEO neemt reeds een adviserende rol over het uitbouwen van een lokaal atelierbeleid op naar de stadsbesturen van Sint-Niklaas en Ronse. In 2010 werden we ook geconsulteerd door de gemeente Wetteren.

NUCLEO wil haar expertise op het vlak van atelierbeleid en –beheer ontsluiten voor alle mogelijke belanghebbenden, gaande van lokale besturen tot organisaties die ateliers willen uitbaten, individuele kunstenaars en particulieren. Zo hebben we een bijdrage geleverd, op het vlak van infrastructuur voor beeldende kunstenaars, aan de uitgave “1 op 3 doet het in mijn gemeente, Tips voor het lokaal amateurkunstenbeleid” van het Forum voor Amateurkunsten en vzw Repetitieruimtes. De rol die NUCLEO hierin kan opnemen is echter beperkt gezien het feit dat hiervoor geen extra middelen voorhanden zijn.

In 2010 gaf Marjoleine Maes op verzoek van Angelique Campens een infosessie aan laatstejaarsstudenten in **KASK**.

5.3. Onderzoek

NUCLEO vindt het belangrijk om op allerlei vlakken onderzoek te voeren en zo te blijven innoveren. Eerder bestond dit onderzoek in de eerste plaats in bevragingen naar de nood aan werkruimte bij beeldende kunstenaars, om zo de eigen werking te onderbouwen.

In 2008 maakte NUCLEO in opdracht van het Cultuurcentrum een inventaris van bestaande locaties die mogelijkheden bieden voor de presentatie van beeldend werk in Gent. De resultaten van dit onderzoek willen we in 2011 op onze website ontsluiten via een digitale database waarop kunstenaars volgens zelfgekozen criteria naar een geschikte tentoonstellingsplek kunnen zoeken.

Als pistes voor toekomstig onderzoek worden volgende items naar voor geschoven:

- inventarisatie van productiefaciliteiten voor kunstenaars in Gent;
- onderzoek naar de mogelijkheden tot ontsluiting van deze faciliteiten (zie III punt 3).

Om deze onderzoeken te kunnen uitvoeren moeten extra middelen worden gevonden

VZW nucleo o samenvatting
IV conclusie

NUCLEO vzw gaat in 2011 haar **10de werkingsjaar** in. Met een **atelierbestand van 63 stuks** en een werking in volle expansie werd reeds een grote inspanning geleverd voor het Gentse atelierbeleid. NUCLEO heeft dan ook een positie verworven als vaste partner van de Stad Gent en de Provincie Oost-Vlaanderen op het vlak van atelierbeleid. Mede dankzij deze erkenning werd NUCLEO Vlaams pionier in de ontwikkeling van creatieplekken voor beeldende kunstenaars. De kern van de werking van NUCLEO blijft het atelierbeheer en –beleid. Een recente **analyse van data** verzameld via de behoeftepeiling op onze website onderstreept nogmaals de **nood aan goedkope en kwaliteitsvolle werkruimtes bij beeldende kunstenaars**.

Sinds 2008 is deze **werking uitgebreid en verdiept** met als nieuwe elementen de aandacht voor artistieke vernetwerking, de aandacht voor sociale omgeving waarin de ateliers zijn ingebed en productiefaciliteiten voor beeldende kunstenaars.

In 2010 stapte NUCLEO mee in de ontwikkeling van het Europees residentie- en uitwisselingsproject **SWAP**. Aangezien we recent vernamen dat er geen Europese subsidies werden toegekend voor dit project, bekijken we momenteel samen met de Stad Gent de mogelijkheden om het project zonder deze middelen uit te voeren en bijkomende budgetten aan te boren.

De komende jaren willen we volgende **nieuwe beleidslijnen** ontwikkelen:
Atelier 2020 wil een antwoord bieden op de vraag naar projectateliers en gedeelde werkruimtes. We onderzoeken de mogelijkheden op de Lindenlei en de vraag ernaar en realiseerbaarheid in onze andere gebouwen.
Verder willen we de **Lindenlei** blijven openstellen **als springplank voor experiment en underground**. Daarom stellen we lokalen ter beschikking aan organisaties en kunstenaars die een specifiek project willen uitwerken. In 2011 zullen Law en Ladda de spits afbijten.
We willen ook specifiek aandacht hebben voor **duurzaamheid** bij de renovatie en uitbating van gebouwen. In 2010 werden al enkele energiebesparende maatregelen genomen in het begijnhof.

De belangrijkste realisaties op het vlak van **patrimonium** waren in 2010 de ingebruikname van het **Convent Huyshove** in het Begijnhof en de linkervleugel van de **Lindenlei**. Op deze manier creëerden we 30 nieuwe werkruimtes. Ondanks de **afstoting van de Gustaaf Callierschool** en het aflopen van enkele tijdelijke gebruikscontracten was er dus sprake van een uitbreiding van het atelierbestand. Deze renovaties waren mogelijk dankzij de investeringssubsidie van de Stad Gent.

In 2010 ontving NUCLEO 79 nieuwe inschrijvingen van kunstenaars. Deze cijfers geven een ietwat vertekend beeld over de vraag naar werkruimte, aangezien we momenteel bewust een low-profile communicatiebeleid voeren om niet overrompeld te worden. Er verlieten echter ook 18 kunstenaars hun atelier, waarvan het merendeel uit de Callierschool. Degenen die geïnteresseerd waren om een atelier te huren op een andere locatie hebben we allemaal opnieuw kunnen huisvesten.

De kunstenaars in residentie werden in 2010 via een 20-tal mailings geïnformeerd over allerlei artistieke projecten waaraan ze konden deelnemen. Verder hebben 3 kunstenaars in het bureau van NUCLEO geëxposeerd.

Op het vlak van **samenwerkingsverbanden** merken we enkele wijzigingen op. Met het **OTC van het OCMW Gent** werd opnieuw samengewerkt voor een grootschalig renovatieproject in het Convent Huyshove. Samen met **Repetitieruimtes vzw** ontwikkelen we een nieuw luik van de **website**, waarmee we de resultaten van ons onderzoek naar **tentoonstellingsruimtes** in Gent digitaal zullen ontsluiten en advertenties kunnen plaatsen van **particuliere eigenaars** die een atelierruimte te huur aanbieden.

De samenwerking met de **Dienst Kunsten van de Stad Gent** en het **S.M.A.K.** in het kader van Moscou-Bernadette en de samenwerking met het **Buurteam Bernadette** werden afgerond in 2010 als gevolg van de afstoting van de Gustaaf Callierschool. Als sluitstuk van het project wordt in 2011 een overzichtspublicatie uitgegeven waarin alle uitgevoerde activiteiten worden opgenomen.

Kunst In Huis droeg bij aan de Open Ateliers in 2010 via logistieke ondersteuning en een deelname van het Gentse filiaal. Voor de Open Ateliers werd eveneens

samengewerkt met Abattoir d'Amis, Timelab, Artcinema OFFoff, Democracy en Kinky Star.

In 2009 werd voor het eerst samengewerkt met **SMartBe** als sponsor van het project *De Collectie*. Na een gunstige evaluatie werd voor 2010 een coproductie met SMartBe aangegaan, die **20.000 € extra middelen** opleverde.

Nieuw vanaf 2010 is het samenwerkingsverband met **Sint-Lucas Gent**: de school stelt haar productieateliers open voor de NUCLEO-residenten. Dit is een belangrijke eerste stap in het verwezenlijken van onze doelstellingen op dit punt. Daarnaast huurt Sint-Lucas sinds juli 2010 een residentieatelier voor onderzoeksprojecten en internationale gasten in het Convent Huyshove.

De samenwerking met de **Dienst Vastgoedbeheer** van de Stad Gent en het **Stadsontwikkelingsbedrijf** verloopt steeds vlotter. In 2010 werden 3 panden via deze weg in gebruik genomen als atelierruimtes.

Als **nieuw renovatieproject** voor 2010 staat het project Nijverheidsschool op de **Lindenlei** in de steigers. De ruimte is momenteel provisorieel gebruiksklaar gemaakt, maar er is nog geen verwarming in het gebouw. Naast het installeren van deze voorzieningen zullen werken aan het dak en het sanitair worden uitgevoerd. Dit project zal resulteren in meer ateliers voor beeldende kunstenaars, een residentieatelier in het kader van SWAP en zal mogelijkheden bieden voor exposities en proefopstellingen.

Verder willen we via het Stadsontwikkelingsbedrijf een pand in het **Elisabethbegijnhof** in gebruik nemen, dat een achttal werkruimtes zal huisvesten. Aangezien de huidige gebruiker momenteel weigert te vertrekken is er nog onduidelijkheid over de timing.

NUCLEO werkt actief aan het **netwerk van de kunstenaars** in residentie. In functie hiervan werden een aantal ontmoetingactiviteiten in het leven geroepen die een effect beogen op drie niveaus.

Tijdens de achtste editie van **Open Ateliers** fungeerde de Lindenlei een heel weekend als draaischijf van het evenement. Wij organiseerden er een in situ-project met externe kunstenaars en ook Timelab, Artcinema OFFoff, Abattoir d'Amis, Democracy en Kinky Star organiseerden er activiteiten. In 2011 wordt

opnieuw een groepstentoonstellingsproject georganiseerd, in navolging van *De Collectie* in 2009.

Daarnaast werd in 2010 in het Infirmierie + Begga Convent en het Convent Huyshove een interne NUCLEO-dag georganiseerd, "**NUCLEO PUUR NUCLEO**", waarop alle kunstenaars en betrokkenen werden uitgenodigd om meer samenhang te creëren binnen de organisatie. Er was telkens een opkomst van een 40-tal personen. Dit initiatief wordt in 2011 gecontinueerd.

Tenslotte worden occasioneel **atelierbezoeken** georganiseerd om de kunstenaars de kans te geven te leren van de feedback van experts en hun contacten verder uit te breiden. In 2011 gebeurt dit in functie van het tentoonstellingsproject.

De aandacht van NUCLEO voor de **sociale omgeving en de maatschappelijke inbedding** van haar ateliers concentreerde zich in 2010 opnieuw in de Gustaaf Callierschool in Bernadette. De situatie ter plaatse werd omwille van de slechte staat van het gebouw en onophoudelijke acties van inbraak en vandalisme zodanig **problematisch** dat onze werking ter plaatse onmogelijk werd. In de eerste helft van 2010 ontplooiden we nog enkele sociaal-artistieke activiteiten. Vervolgens werd in overleg met de Dienst Kunsten beslist om het gebouw af te stoten en de activiteiten ter plaatse stop te zetten. Het gevolg hiervan is dat onze convenant in het kader van het Stedenfonds 2008-2013 moet worden herbekeken.

NUCLEO blijft gericht op het ontwikkelen van een **visie op atelierbeleid** en zal hiertoe haar lokale en internationale netwerking blijven aanspreken. Zo willen we een rol opnemen als **kenniscentrum en laboratorium** en advies verlenen aan al wie intenties heeft om een atelierbeleid te initiëren of ateliers te beheren. Dit gebeurt reeds met advisering aan **de Gemeente Wetteren**.

Momenteel merken we een aantal **knelpunten op financieel vlak** op, die zich de komende jaren ten volle zullen manifesteren (zie financiële nota, bijlage 5). Hierdoor was het noodzakelijk om begin 2010 afscheid te nemen van onze

administratief medewerker. Er was er tijdens dit werkingsjaar een totaal **tekort aan werkingsmiddelen van 12.000 €**.

Om de werking van NUCLEO te kunnen garanderen, is het noodzakelijk dat er bijkomende werkingsmiddelen gezocht worden om een toereikend **personeelsbestand** te kunnen inzetten voor **grote projecten** als de Open Ateliers, tentoonstellingsprojecten (productionele medewerkers) of grootschalige renovatieprojecten zoals de Lindenlei (werfbegeleiding). Momenteel kunnen we hier enkel in voorzien dankzij de middelen uit de coproductie met SMartBe. Voorlopig is dat een bevredigend uitgangspunt, maar wat gedaan wanneer deze middelen uitgeput geraken?

Verder is het noodzakelijk om op korte termijn te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor een gereduceerde uitvoering van het **Europees uitwisselingsproject SWAP**. Hiervoor moeten bijkomende middelen worden gezocht om een correcte ontvangst van de buitenlandse kunstenaars te garanderen.

Met de reeds aangegane engagementen van de Stad Gent en SMartBe spreken we voor 2011 van een **tekort van 13.000 €** t.o.v. de oorspronkelijke begroting. Voor de **werkingsjaren 2012-2014 loopt dit tekort op tot 25.000 € per jaar**.

NUCLEO vzw wil het Gentse atelierbeleid blijven vormgeven en zo haar bijdrage leveren aan Gent, een scheppende stad, een stad van innovatie en creatie.

- 1.. Balans 2010
2. Resultatenrekening 2010
3. Financieel verslag 2010
4. Begroting 2011
5. Financiële nota

